

An abstract painting of a tulip. The central focus is a large, vibrant red tulip flower with a yellow border. The background is composed of various green and yellow brushstrokes, suggesting leaves and other flowers. The overall style is expressive and colorful.

Srednja škola Delnice

MIRVICE MAŠTE

Biblioteka

Prvi koraci, knj. IV

Izdavač:

Srednja škola Delnice

Za izdavača:

Zvonimir Imgrund, prof.

Uredili:

Danijel Lončar, prof.

Dijana Mihelčić, prof.

Lektura:

Jasminka Lisac, prof.mentor

Dijana Mihelčić, prof.

Adresa uredništva:

Lujzinska cesta 42

Delnice

Tel./fax.: 051/ 812 203

E-mail: ss-delnice-501@skole.t-com.hr

skolska-knjiznica-de@net.hr

Web: www.ss-delnice.hr

Naslovnica: Barbara Vančina 4.a

Grafička priprema i tisak:

Prelac-Grafika

Kamenita 8

Delnice

Naklada:

250 primjeraka

KAZALO

PROSLOV	5
I TAKO RIJEČ PO RIJEČ.....	7
LIDRANO	9
RADOST NAPORA	11
KAZALIŠNI SAT	13
27 . VELJAČE, SUTON... ..	14
SVIJET LAŽNJAKA	15
KAOS U MOJOJ GLAVI	17
RATNICA I BIJELI KRILATI KONJ	20
PUT U LUKOVDOL	22
DAN KRUHA	23
EUROPA U ŠKOLI	25
PISMO DALEKOG POTOMKA	27
SVI SMO MI JEDNAKO VAŽNI	29
U NAŠIM RAZLIKAMA NAŠE JE BOGATSTVO	36
U NAŠIM RAZLIKAMA NAŠE JE BOGATSTVO	37
SVI SMO MI JEDNAKO VAŽNI	38
SKLAD ČOVJEKA I PRIRODE	40
ZAJEDNIČKE VRIJEDNOSTI KAO ODGOVORI SVJETSKOG NAPRETKA	41
KAJ	45
GRAD DEJANCE	47
SREDNJE JORAK	47
STARA MANDOLINA	48
BIG BROTHER ŠOU	49
JESENSKI VJETRI	50
MORJE	51
ZAVAVIK	52
LJEPOTA FIZIKE	53
LJEPOTA FIZIKE	55
LJEPOTA FIZIKE	57
ERATO TEEN 04	59
NADA U LJUBAV	61
APATIJA TIHOG PRIJELAZA	62
DANI KRUHA	63
STARA LIPA	64
OLIMPIJSKI ŠPORT I KNJIŽEVNOST	67
RADOST NAPORA	69
RADOST NAPORA	70
METAL MELTING SUMMIT	73
REJA	75

GOI PACE FOUNDATION	79
HOW TO USE MY OWN QUALITIES IN THE BEST POSSIBLE WAY	81
SFERA	83
ALIEN BIG BROTHER	85
TAJANSTVENI OTOK	87
BAL VAMPIRA	91
ZAČARANI IMENIK	95
GORANOVO PROLJEĆE	97
DNEVNIK JEDNE LJUBAVI	99
BESKRAJNA LJEPOTA	99
BLIZU SI MOJIM SNOVIMA	100
RAZLIČIT SI	101
BUDI I BIT ČEŠ.....	101
PITAJUĆ SE	102
SPAS U SAMOĆI	102
TOLIKO PUNO	103
BILJEŠKE O AUTORIMA	105

PROSLOV

Projekt srednjoškolske biblioteke «Prvi koraci» u Srednjoj školi Delnice je nastao spontano kao odgovor na mnogobrojne literarne uspjehe naših učenika na raznim natjecanjima i želje da se ti uradci sačuvaju.

I ova zbirka literarnih radova naših učenika, s kojima su sudjelovali u mnogim i različitim natjecanjima u zadnjih nekoliko godina, obogatit će biblioteku «Prvi koraci», oživjeti sretne riječi i svjedočiti o daru mladosti u budućnosti.

Sve ima svoj početak i svoj kraj. Prvi koraci su uvijek važni. I malo dijete brže i sigurnije prohoda, ako mu se pomogne pri prvom koraku. A tek «prvi koraci» u pisanju teksta traže podršku i ohrabrenje na trnovitom i nepoznatom putu. «Prvi koraci» najčešće ostanu nezabilježeni, a toliko kvalitetnih literarnih uradaka napišu učenici tijekom svog školovanja. Prethodnica ovom projektu je projekt pod nazivom: «Prva škola kreativnog pisanja» koji je organiziran i održan u Srednjoj školi Delnice još 1992. godine. Školu kreativnog pisanja vodili su poznati hrvatski pisci: Zvonko Maković, Miro Gavran, Branko Čegec i Dubravko Jelačić Bužimski. Kroz kreativne radionice mladi srednjoškolci iz triju županija su «brusili» svoj literarni talent i upoznavali tajne «zanata» pisanja.

Prva objavljena knjiga biblioteke «Prvi koraci» u SŠ Delnice je zbirka pjesama naših učenika pod nazivom «Sretne riječi»

I zaista su sve zapisane riječi «sretne» pa i ove u ovoj zbirci, četvrtoj knjizi biblioteke «Prvi koraci».

Jer kada bih i sam bio riječ onda bih tako jako želio imati siguran dom i biti otrgnut od zaborava. A upravo knjiga je dom koji je jamac sigurnosti i dugovječnosti i koji istovremeno otkriva svu ljepotu zapisane riječi.

Riječ je moćna, osobito ako dolazi iz dubine duše i ako je iskrena, jer tada otvara i kamena srca.

Ljepota riječi je i ljepota našeg duha.

Neka i ove zapisane riječi naših učenika svjedoče o razigranoj mladosti i budu poticaj budućim generacijama da hrabro učine prvi korak i iskažu svoj talent.

Težimo duhovnoj ljepoti i postupno ćemo otkrivati i tajnu ljubavi, a oni malobrojni i sretni koji upoznaju istinsku ljubav upoznat će i tajnu života.

Iskrene pohvale svim učenicima!

Ravnatelj: Zvonimir Imgrund, prof.

I, TAKO, RIJEČ PO RIJEČ...

Luko Paljetak napisao je: «Svaka knjiga nalik je na pticu. Kada je rasklopiš, počinje letjeti. Ti letiš s njom. Od riječi do riječi kao od jednog krova do drugog, kao od jedne zvijezde do druge, sve više i više, kao od druge zvijezde do treće... Ulaziš u sazviježđe mašte. Proputuješ cijela prostranstva nižući svjetlosne godine. Vraćaš se. Opet krećeš na put. Odlaziš u šoping lijepih maštanja. Kupuješ karticama. Na njima su riječi. Nečije riječi koje postaju tvoje, ostaju tvoje čak i kada na njih zaboraviš. Vrate se u pravi čas, onako kao lastavice. Dođu baš kada treba, kao rođendan, kao proljeće, kao dobra ocjena, kao poljubac.»

Svi znamo kolika je moć riječi, bilo pisane, bilo izgovorene. Od *Evandjelja po Ivanu* preko potoka, rijeka i bujica riječi izmjenjivali su ljudi svoje misli i osjećaje...

Kada spojimo riječ i dječju maštu, nastane galerija ozbiljnih i neozbiljnih likova, mudrih misli i onih malo manje mudrih, ali zato smiješnih, drugačijih, neobičnih, iskrenih, svježih.

Namjera je ove knjižice prikazati raspon učeničkog stvaralaštva u Srednjoj školi Delnice proteklih godina. Ti tekstovi samo su mrvice učeničke mašte, prebogate mašte, mrvice koje su pristali podijeliti s nama. Nastajale su u školskim zadaćama, domaćim radovima, literarnoj grupi, u slobodno vrijeme, noću, u autobusu...Možda njihovi autori više nikada neće uzeti «pero» u ruke, možda će postati znanstvenici, sportaši, trgovci...a možda će ih ovi prvi koraci, ovi literarni početci, ove skupljene mrvice mašte potaknuti da proširuju lepezu svog stvaralaštva, da svoju zaigranost i mladost uhvate na papir i podijele s nama. Jer, bili mi čitaoci ili štoci, učitelji ili roditelji, kritičari ili stvaraoci, znamo da su prvi koraci najteži. I, zato, nagradimo ih. Pročitajmo blagonaklono ono što su podijelili s nama. Ipak, otvorili su svoje misli, mladenačke snove, sanje...za nas. Pa neka su neke riječi nezgrapne, čudne, otkačene, sentimentalne, tople, zaigrane, spontane, vesele, probrane, promišljene, birane...One su tu za nas...da ih pročitamo i prosudimo.

I, tako, riječ po riječ, nastaje knjiga. A smisao svake knjige najbolje je objasnio Dobriša Cesarić:

«...Jer knjiga ta, što držiš je u ruci,
samo dio je mene koji spava,
I ko je čita – u život me budi.
Probudi me, i bit ću tvoja java.»

Pročitajmo što su mladi ljudi stvorili u svojim osobnim emocionalnim potragama u potrazi za svojim mjestom pod suncem, osjetilno i intelektualno izgrađujući svoju ličnost. Ljepotu ove knjige čini upravo mladost.

Jasminka Lisac, prof.

Napomena:

Odabrani tekstovi zbir su literarnih radova kojima su učenici sudjelovali na raznim natjecajima od županijske do državne razine u razdoblju od 2000. do 2007. godine, i na njima postigli izvrsne rezultate. Mentori učenicima su:

**Dini Ožanić - Ljiljanka Abramović – Muhvić, prof.
Mihaeli Podnar i Aniti Žagar – Nada Vučković, prof.
ostalima – Jasminka Lisac, prof.mentor.**

LIDRANO

**Smotra literarnog, dramsko-scenskog i novinarskog stvaralaštva
učenika osnovnih i srednjih škola Republike Hrvatske.**

RADOST NAPORA

Fužine ...dnevni boravak...dvije udobne fotelje...trosjed, stol sa stolnjakom...

Vruća zemlja Grčka...teniska mreža...sudačka stolica...

Ogroman paket čipsa, boca Coca Cole i dvije osobe uz TV...

Škrinja s osvježavajućim pićima, četiri reketa, od toga dva domaća...

Dolazi treća osoba...

Ančić, Ljubičić i njihovi protivnici izlaze na centralni teren...

Jedna od osoba uz TV uzima Colu te je, dodajući dalje, prolije u čips. Dobiva po prstima. Nespretnjaković...

Meč počinje.

Cola napokon stiže na traženo mjesto i miješa se s čipsom stvarajući gotovo savršenu aromu.

Na terenu borba. Ljubičić i Ančić zadnjim atomima snage vraćaju udarce svojih protivnika. Na licima im izmučenost. S čela im se cijedi znoj. Brišu lice majicom.

Čipsa je sve manje, Cola je gotovo isparila. Tri osobe u foteljama grizu prste i netremice bulje u ekran.

Meč je na vrhuncu.

Dva listića čipsa. Cole nema.

«Toooooooo, toooooooooo! Kraaaaaj! Dragi gledatelji, Hrvatska ima medalju!» zaurlao je Mićo Dušanović. «Hrvatska ima još jednu medalju na Olimpijskim igrama! Bravo, Mario!!! Bravo, Ivane!!!»

Tri osobe u fotelji sretne su. Osjećaju ponos jer su Hrvati. I, ma kako glupo zvučalo, napor i muke naših tenisača, donijeli su sreću i radost u malu sobu u Fužinama, Gorski kotar, Primorsko-goranska županija, Hrvatska.

Mario Ančić i Ivan Ljubičić pobijedili su u meču za treće mjesto. Bronca!!! Za Hrvatsku!!! Na licima im se vidi umor, ali, naravno, još imaju energije za smijeh, raduju se!

Čips je nestao.

Ivan diže pehar...

Tri osobe u foteljama postaju svjesne da čipsa ima i po podu i mole Boga da ne naleti mama. Imaju sigurnost svog društva, svoju fotelju i to im je dovoljno da se osjećaju sretno i sigurno. Najveći napor im je premještanje knjiga za školu i redarska dužnost, a najveće uzbuđenje u njihovim životima svodi se na teško izmamljeni osmijeh neke djevojke...

Mario i Ivan. Cijeli život rano ustajanje, vrući asfalt ili zemlja, cjelodnevni treninzi, potoci znoja, sportska ishrana u malim količinama, negazirana pića, tenisice..
Rezultat?

Tri osobe u blagom stadiju depresije od viška energije i slobodnog vremena s početnim pojaskom za spašavanje oko struka.

Mario i Ivan – olimpijska medalja, svjetski teniski vrh, svjetska imena, izvrsna muskulatura i obožavateljice uz njih...

Osobe u fotelji shvatile su. Polako se počeo nazirati smisao. Volja + trud = rezultat, lijenost + fotelja = tupost. Što izabrati?

Je li napor uopće loš? Ako su Ivanove i Marijeve kapi znoja izazvale toliku radost u Fužinama, kolika li je tek njihova sreća? To mora da je ushit. To mora da je ono o čemu je Baudelaire govorio kada je rekao: «Opijen treba biti...»

Sportom protiv droge? Sportom protiv nerada? Sportom protiv lijenosti? Sportom protiv samačkog života?! Zašto ne? Osoba u fotelji odabrala je. Treniram nogomet. I, mogu reći, trud se isplati jer ulažem u sebe. Svjestan sam da nikad neću postati Šuker, ali, nema beda. Nema novaca koji se mogu mjeriti s umornim zadovoljstvom (ili zadovoljnim umorom) kada dođem s treninga.

Vedran Kirasić,
3.a
Šk.god. 2004./05.

Rad je sudjelovao na državnoj razini.

"KAZALIŠNI SAT"

U studenom 2002. godine u Delnicama dana je prigoda građanima, od kojih su privilegiju imali polaznici osnovne te srednje škole iz Delnica, da pogledaju predstavu "Kazališni sat". Predstava je održana u Kulturnom domu grada Delnica, prostoru akustički i prostorno neprimjerenom takvoj manifestaciji. Na samu organizaciju nije se odvojio znatan trud. Razlog tome je očekivano velik broj učenika, što se i ostvarilo. Prostorija u kojoj se predstava odvijala bila je (pre)popunjena do zadnjeg sjedala generacijski raznovrsne publike (od 7-18 godina uz nastavnički kadar čija je obveza bila paziti na gledateljstvo, a usput se i kulturno uzdizati).

O samoj kvaliteti nastupa s jednog amaterskog gledišta može se govoriti na pohvalan način. Ipak, o jednom višem stupnju glumačke izvedbe u ovom slučaju bilo bi potpuno suvišno govoriti.

Sama predstava za cilj ima dočarati put stvaranja i proces nastajanja jedne kazališne izvedbe otkud proizlazi naslov predstave "Kazališni sat" . Tako na samom početku na pozornicu izlazi jedan ozbiljniji čovjek, koji zapravo publici objašnjava puteve koji vode do cilja, u ovom slučaju, predstave. Riječ je o redatelju predstave Zdenku Boriću. Pedagoška zamjerka – nepedagoško pušenje na pozornici. Je li funkcija cigarete da dočara stresnost nastajanja predstave? Ako jest, moglo je drugačije. Uz redatelja sudjeluju mladi glumci: Dean Lalević, Iva Tomljenović, Nebojša Zelić, Lado Bertoniček, Robert Špoljar Kalapsa i Bojan Lakoš. Budući da je bit predstave kako se stvara predstava, u sam skeč nije uloženo previše truda. Naime, radnja je, ukratko, sljedeća: oženjeni poslovni čovjek vraća se iznenada kući i pronalazi ženu s drugim. Nakon kratke, ali žestoke svađe pridošlica diže sidro, a par ostaje zajedno.

Sama radnja okosnica je za dramu, a na kraju sve završava komedijom.

Radi se o čistoj prilagodbi publici. Drama, tj. njeno nastajanje djeluje mlako, neuvjerljivo, što je u toj fazi nastajanja predstave moguće. Edukativni je skeč rimske tragedije uz pomoć upečatljive pojave Bojana Lakoša gdje, u duhu katarze, preljubnik gubi život. Treći skeč je ista radnja s primitivnim "balkanskim" akterima (da ne spominjemo nacionalnosti). Gradacijom dolazi do kulminacije – seljak "upeca" ženu corpus delicti s lokalnim gastarbajterom, što uz korpulentnu, ali iznenađujuće pokretljivu Ivu Tomljenović i isto tako očaravajuću pojavu Bojana Lakoša u radnim hlačama zajedno s leksikom te sredine izaziva salve smijeha.

Ovim zadnjim skečom dokazalo se da su kapacitet i kritika same publike na nižem nivou od očekivanog. Postavlja se pitanje da li Hrvate može nasmijati samo primitivizam, jeftine seksualne aluzije, karikirani likovi (scenograf, kostimograf...), vulgarizmi ili glupost (domar). Uz malu gorčinu u ustima

zbog podilaženja publici predstava je postigla cilj. Dočaran je proces nastajanja kazališne predstave, moguće scenografske, scenarijske, glumačke, itd. preinake do premijere. A za našu sredinu svaki kulturni događaj više je nego dobrodošao.

Vedran Milković,
4.b
Šk.godina 2002./03

Rad predložen za državnu razinu.

27. veljače, suton...

Rano je zimsko poslijepodne. Oskudna danja svjetlost brzo ustupa mjesto sivilu predvečerja. Stojim kraj prozora. Tužna. Sama. Ovo sivilo samo pojačava moju sjetu. Cijeli dan razmišljam o mojoj najboljoj prijateljici. Vezivale su nas godine prijateljstva, igara, smijeha i davnih uspomena. Nije bilo novosti koju ne bih hrleći podijelila s njom. Nije bilo dana dovoljno dugih da se nasmijemo i nauživamo zajedničkog druženja. Često nam nitko drugi nije bio potreban. Štoviše, ponekad smo pribjegle grubostima ne bi li se riješile ostalih koji su bili s nama. Ponekad smo i lagale da se otarasimo nepoželjnog prisustva odraslih. Ne razmišljajući posuđivale smo najdraže majice, ukrase za kosu i mnoštvo drugih dragocjenosti koje drugi nisu smjeli ni dotaknuti. S nestrpljenjem smo iščekivale susret kada smo, pa makar samo i nakratko, bile razdvojene. Ona je za mene bila najvažnija osoba na svijetu.

Sada smo srednjoškolke. Više ne polazimo istu školu. Vremena za druženje sve je manje. Usprkos tome nije bilo ničega što bi išta u našoj privrženosti i iskrenosti moglo promijeniti. No, danas sam sasvim slučajno saznala da je neke od mojih najtajnovitijih tajni, one koje sam mogla podijeliti samo s njom, ispričala svojim novim prijateljicama. Prvo sam bila zaprepaštena ne vjerujući onome što čujem. Čuđenje je zamijenila bol, a zatim je nastupila duboka razočaranost. Suze samo kratko pomažu. Bol, tuga, i na kraju tupost. Kao da su zamrla sva moja osjetila.

Sati prolaze. Tama obavija cijeli kraj. Tijelo mi je tromo i umorno. U duši praznina. Iz daljine dopire lavež pasa, a zatim zvuk harmonike i pjesma. Maškare. Kako mi je strano to veselje, ta graja, to pocupkivanje, ta pjesma... Kao da se to događa nekome drugome, kao da to sama nikada nisam priživjela.

Odmaknuh se od prozora i upalih svjetlo. Nemarno prebirem knjige po stolu. "Mali princ" otvoren. Nevoljko okrećem stranice. Pogled mi padne na riječi:

“Gdje su ljudi?” nastavi napokon mali princ.

“Čovjek je pomalo osamljen u pustinji...”

“Čovjek je osamljen i među ljudima.” dobaci zmija.”

I te riječi odjednom postadoše strahovito bliske, strahovito prisne, moje.

Trgnem se. Tuga i samoća malo popuste. Kao da su bogovi poslali malog malog princa da me utješi. “Knjiga je čovjekov najbolji prijatelj” govori poslovice. Tako je zapisano i u nekim knjigama. Čula sam neke da tako govore.

Danas je “Mali princ” nenadano postao moj prijatelj. Pomogao mi je da shvatim i spoznam da nisam jedina kojoj je teško i koja se osjeća usamljenom, zaboravljenom i iznevjerenom. Možda su mojoj boli pomogle i ove napisane riječi povjerene komadu papira. I shvatila sam - ona vreva koja nas okružuje, često puta učini život pustinjom.

Ana Mirković,

3.a

Šk.godina 2002./03

Rad predložen za državnu razinu.

SVIJET „LAŽNJAKA“

U današnjem modernom svijetu velika je prisutnost medija koji možda i previše utječu na pojedinca, ali i na društvo u cjelini. Utjecaji sve više izuzimaju opće mišljenje svakog čovjeka tjerajući na taj način pojedinca da se na neki način omalovažava tj. da ga drugi ne cijene onoliko koliko uistinu vrijedi. Nismo svjesni velikog pojma „medij“. Radio, televizija, časopisi određuju naše živote, kao i način življenja. Najviše su povodljivi mladi ljudi, tj. grupa ljudi koji još nemaju izgrađenu vlastitu viziju onoga što želi, nema identiteta koji karakterizira svakog pojedinog čovjeka. Nesigurni u ono što misle, u ono što rade ulaze u tzv. svijet „lažnjaka“, svijet varki i prevara. Svijet pun određenih normi i pravila kojima se podređujemo i postajemo doslovno robovi tuđih informacija. Čini se kao da časopisi, i to najviše modni, utječu na društvo, na mlade djevojke, posebice one koje nisu u potpunosti zadovoljne svojim izgledom ili načinom ponašanja, a to je, s obzirom na uzrast velika pubertetska skupina tinejdžerica. Na taj način mediji zahvaljujući nezadovoljstvu što se javlja među ljudima, uspijevaju stvoriti „kalupe“. Postajemo kao kolačići napravljeni u istom kalupu, gotovo isti. Gotovo svi identični stupamo na scenu društvenog života. Ulice su prepune mladih djevojaka odjevenih u kratke crne jakne, traperice i čizmice. Gdje je nestala originalnost? Preočito je da mediji posjeduju određenu količinu moći kojom nas kontroliraju. Svjesni da ulazimo u taj svijet, odričemo se onoga što se najviše cijeni, gubimo vlastito „ja“. Možda svjesno, možda nesvjesno, ali ipak vrlo učinkovito. Mediji vrlo lako manipuliraju s nesigurnim ljudima i uništavaju čak i ono malo samopouzdanja koje posjedujemo. Školski primjer na kojem se jasno vidi

da svijet „lažnjaka“ postoji su, dakako, tzv.zvijezde, pjevačice, glumci, manekeni koji svojim savršenim izgledom izazivaju povodjenje za trendovima, a nisu toliko savršeni. Sav taj glamur, šljokice i blještavilo gasi se iza svjetla reflektora i tek tada, ispod tona pudera i make upa oni postaju dio realnog svijeta, dio svakodnevice. Svjesni smo i vrlo dobro znamo da o predivnom tenu glumica i njihovom savršeno oblikovanom tijelu brinu ljudi koji uklanjaju „nedostatke“ – vizažisti, kozmetičari, osobni fitness treneri. Zasuti smo likovima nerealnih srcepateljnih sapunica s crno-bijelim emocijama, vitkim plavokosim ljepoticama 90-60-90 blještava osmjeha i besprijeckorna tena. Kako se pri tom osjeća 90% ljudi koji nisu savršeni, bilo da imaju nekoliko kilograma viška na bokovima, žute zube, nepravilni nos, nečist ten ili sve zajedno? Ili jednostavno ne vole kratke crne jakne? Jesu li zbog toga manje vrijedne osobe? Konkuriraju li ravnopravno na natječaju za zaposlenje? Činjenica je da u masi gubimo identitet i ono što je najvažnije, postajemo kopije drugih. Amerikancu su nam naturili „sliku američkog sna“, Baywatch ljepotice, silikone... „Borat“ se ruga svima i svakome... Tek je smrt jedne iznimne mlade osobe potakla medije na veću angažiranost u humanitarnim akcijama, a Dove kampanja za stvarnu ljepotu ukazala da postoje obični ljudi... Mediji jesu moć. Oni dižu, ruše, prozivaju, kroje... Čemu onda tolika tolerancija prema svijetu lažnjaka? Koliko anoreksičarki treba umrijeti jer su željele izgledati kao Kate Moss, koliko djece umrijeti od gladi u 21.st. jer su oni stara vijest? Možda bi satovi jednog istaknutog političara ublažili takve probleme? Vjerojatno ne bi dok živimo u svijetu u kojem umirovljenici doniraju novčana sredstva dječjim bolnicama, a Vlada iz dana u dan „uveseljava“ puk novim nebulozama. Tu medijima skinimo kapu!

Ivona Grgurić
4.a
Šk.god.2006./07.

Rad predložen za državnu razinu.

KAOS U MOJOJ GLAVI

Buđenje!!! Što, gdje, kako??? Aha, spavao sam. Ustani iz kreveta, posloži ga. Doteturaj do kupaonice. Operi zube. Počešljaj se. Odi nazad u sobu i obuci se. Popij čaj. Uzmi novac za uplatit' loto i bingo. Uplati bratu kladionicu. Uzmi sestrični knjigu iz knjižnice. Posloži knjige. A matematika? Di mi je zadaća? Ma dobro, napisat ću je u vlaku.

U vlaku otvaram bilježnicu iz matematike i počinjem pisati.

1.87 Izračunaj vrijednost izraza (a da ne izračunaš broj x) ako je $\text{ctg } x = \frac{1}{2}$

$$\frac{5 \sin x + 6 \cos x}{\cos x - \sin x} = \frac{5 \sin x + 6 \cos x / : \sin x}{\cos x - \sin x / : \sin x} = \frac{5 + 6 \text{ctg} x}{\text{ctg} x - 1} = \frac{5 + 6 \cdot \frac{1}{2}}{\frac{1}{2} - 1} = \frac{5 + 3}{-\frac{1}{2}} = -16$$

Super, dobro sam dobio. Matematika je gotova. Dolazimo u Delnice. Izadi iz vlaka i nemoj zaboravit' kišobran.

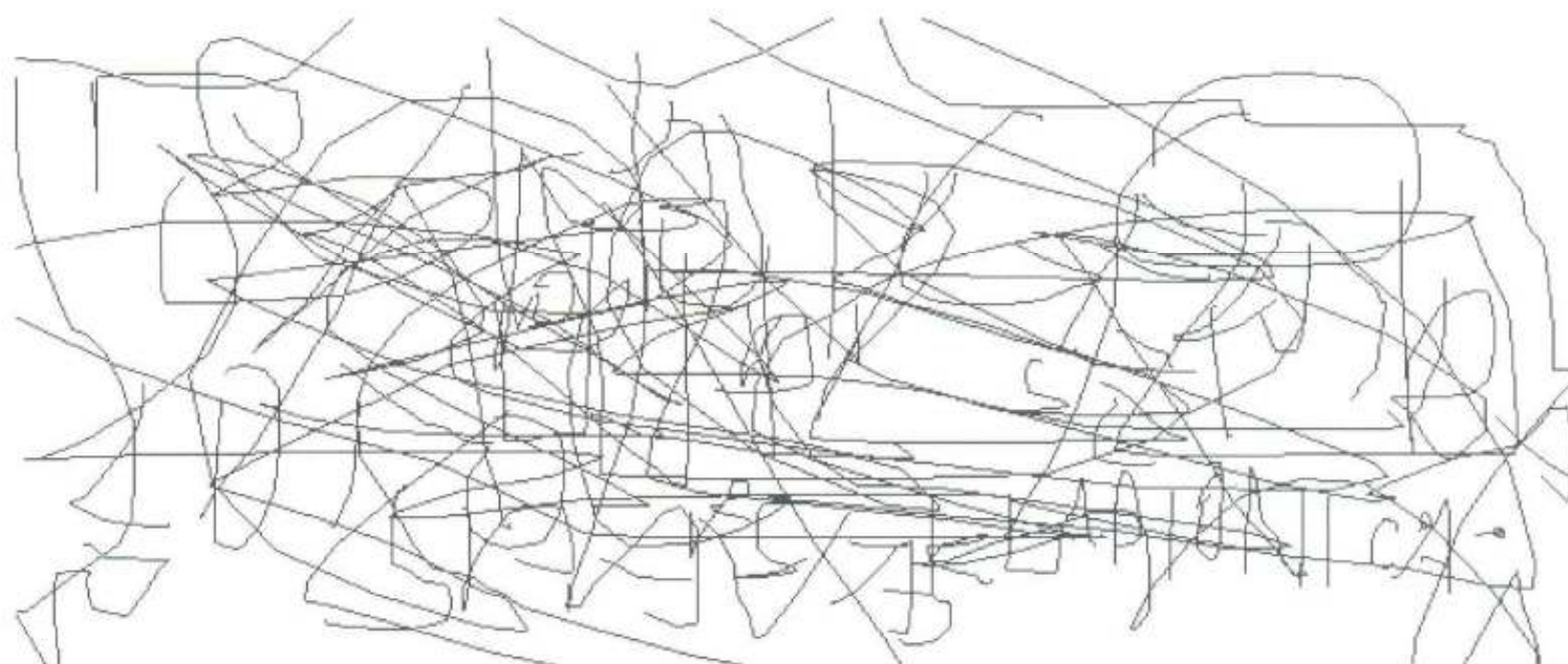
Dolazim u školu i nakon par sati matematike i hrvatskog dolazimo do ispita iz logike. Prvo pitanje: 1. U kakvom su odnosu pojmovi "zlato" i "srebro"? Mozak mi ne radi, idemo dalje. Na drugom pitanju ponuđeni su odgovori pod A, B, C i D. B sigurno nije, a A, C, D bi mogli biti. Ništa idemo dalje. Neeeeee! Zaboravio sam reći Vatroslavu da mi donese Windows 95, a ništa, pitat ću nekog drugog. A koga? Možda Kristijan zna. Aaaaa! Logika! Ispit! Deset minuta do kraja! Brzo piši i briši! Gotovo! Zvoni! Nakon još nekoliko sati zvoni i za kraj nastave u danu ponedjeljku.

Prisjećam se. Moram ići u knjižnicu po lektiru, onda kupiti loto i bingo, pa uplatiti bratu kladionicu, kupiti si Bug, a zatim sa Kristijanom u ljekarnu, pa onda kupiti hranu za mačke. Ne! Zaboravio sam uzeti sestrični knjigu. Nema vremena, vlak dolazi za pet minuta. Trči! Došli na stanicu, a vlak kasni pola sata. Čekaona puna, a vani hladno i mokro.

Sat vremena kasnije dolazim doma. Uključi kompjuter. Ubaci start up disketu i u izborniku uključi, "Start the computer with cd-rom support". Upiši c: . Upiši format c: . Čekaj ga, čekaj pa još malo čekaj. Dobro gotovo. Upiši d:, pa SETUP. Ubaci Windows 95 cd koji ti je donio Vatroslav nakon škole. Windows je instaliran. Sada samo treba instalirati drivere za zvuk, grafiku, za miša, za printer i na kraju modem. Sve prolazi dobro (čudno s obzirom na 95-ticu). Ali da, evo ga, modem. Mrzim modem. Error! Znao sam. Could not detect modem. Otvori Device menager. Pogledaj pod modem. Da, naravno, žutih upitnika koliko hoćeš. Znao sam da će me ti Windowsi uništiti. Ništa, ugasi kompjuter (svako daljnje mučenje je uzaludno).

Slušaj prigovaranje brata jer mu nisi dobro upisao parove za kladionicu (pa što sam ja znao da će Kamen Ingrad dobit' Dinamo). Slušaj zanovijetanje roditelja jer nisu ništa dobili na bingo i lotu. Slušaj sestričnu koja se ljuti jer joj nisi uzeo knjigu. Odi spavati i nastoj se ne probuditi do jutra.

Kaos? Ne, ovo nije kaos!

↑
Ovo je kaos! A sad na odgovor što je u mojoj glavi morat ćete sami zaključiti. Prvi kaos ili drugi kaos pitanje je sad.

Matej Hat,
3.b
Šk.godina 2002./03.

«Samu školu sam mrzio. Činilo mi se da me neprestano hoće zgnječiti i da uvijek moram biti pripravan na obranu. To me očvrsnulo.»

Haruki Murakami: »Južno od granice, zapadno od Sunca«

Cijelo svoje djetinjstvo mogu opisati kao veliku šarenu kocku. Svaka boja značila bi jedan događaj, jednu moju želju, jednu suzu, jedan moj smijeh. Zapravo, jedan dio mene satkan je od sjećanja.

Sjećam se dana kada sam krenula u školu. Tada nisam bila svjesna da je tog dana započeo novi period moga života. Jedno malo raščupano biće koje nije znalo zavezati cipele ulazilo je na velika vrata škole. Naravno da se bojalo, svaki učitelj asocirao ga je na nešto strašno i bilo je tužno što jedino ono nije moglo svojim nožicama dotaknuti pod kada bi sjedeći na stolici pokušalo nacrtati jabuku koja je sličila na bananu.

Nije ni slutilo da će škola obilježiti njegov život i da će svi ti ljudi oko njega intenzivirati boje na njegovoj šarenoj kocki.

To malo biće, taj mali lutak bila sam ja. Prolazili su dani, mjeseci i godine. Naravno, naučila sam vezati cipele, crtati jabuke, čitati i pisati. Nisam više bila mala djevojčica koja nije znala sjediti na stolici, a da ne iskrivi leđa ili plače da bi išla mami i tati. I noge su mi s vremenom dotakle pod.

Tako je završila moja osnovna škola. Bila sam užasno sretna što sam na neki način odrasla i što ću pridodati nove nijanse boja šarenoj kocki svoga djetinjstva. Ali, zatvarajući jedan list svoga života, osjetila sam zahvalnost prema svojim učiteljima koji su moj život učinili bogatijim za mnogo toga, što su mi pokazali dio puta koji sam tražila. Nisam ni znala da su oni bili one osobe koje su nas vodile za ruku kad nam je bilo teško i koji su slušali naše probleme.

Sada sam u srednjoj školi, odraslija i sposobnija nositi se sa svojim problemima. Mogu sama obrisati suze kada sam tužna i pokušati pronaći onaj put koji želim naći.

Ne mogu reći da obožavam školu, ali nije mi teško ustati svakog jutra u šest sati i voziti se vlakom kroz maglu i snježne nanose svjesna da se i to poglavlje mog života neminovno bliži kraju.

Svjesna da će se to poglavlje premjestiti u rubriku mog mozga u pretinac sjećanja, a boje na kocki vremenom će blijedjeti... dok neće postati crno-bijele...pa sive. Ono što nikada neće nestati trenuci su smijeha s prijateljima, veselo provedeni odmori, neizvjesnost prije lektire, olakšanje nakon dobre ocjene, topao osmijeh profesora nakon dobrog odgovora, neke potpuno nebitne činjenice kao što je Draškovićevo članstvo u odboru za iskorištavanje Jamničke Kiselice, ali i sav trud naših profesora da nas, usprkos našoj nezainteresiranosti motiviraju za učenje. I bezbroj činjenica od kojih će neke selektivno zauvijek nestati, a neke brižljivim razvojem postati dio moje budućnosti. I svi oni imperativi nemoj ovo, ne smijete tako, nije lijepo...vjerojatno će ostati privremeno pohranjeni dok ih ne počnemo dobronamjerno primjenjivati na našoj djeci.

Škola je dio našeg života dvanaest godina. Onima koji upišu studij i više. Nije li to uistinu dovoljno da bismo se složili s tvrdnjom da je škola mjesto koje nas očvrstne, ojača, očeliči i pripremi za život? Naš drugi dom?

Ana Grgurić,
3.a
Šk.godina 2002./03.

Rad predložen za državnu razinu.

RATNICA I BIJELI KRILATI KONJ

Jednom davno, prije mnogo godina, dok su Zemljom vladali strašni i zloglasni bogovi, Gerivojevi sinovi, živjela je u svom tamnom dvorcu okrutna ljepotica imenom Morana. Bila je Gerivojeva nećakinja, a biti nećakinjom boga rata, znači i naslijediti njegov karakter.

Njena ljepota bila je varka za mnoge neprijatelje koji su naivno nasjedali na njene zlobne i podmukle trikove. Duša joj je bila tamna i puna mržnje, ali i tjeskobe.

Rijetko kada je živjelo biće toliko suprotna izgleda i karaktera. Prolazeći gradovima i selima oduzimala je ljudske živote bezrazložno. Sa svojom vojskom pustošila je Zemljom, pljačkala hramove, palila kuće, zatvarala nedužnu djecu i pretvarala ih u roblje, mučila i bičevala ljude...

Nitko je nije mogao ni htio zaustaviti, a bogovi su bili na njenoj strani. Zloća je harala Zemljom sve dok... ..se nije pojavio Krilaš.

Ratujući s kraljevinom na rubu Doline bogova, boreći se protiv potpuno nepoznatog naroda, Morana ugleda prekrasnog bijelog krilatog konja koji se kretao kao da pleše na vjetru, kao da ga sam bog vjetra Stribor podiže na dlanu i nježno spušta poput pahulje. Crne Moranine trupe odmah su krenule u krvnički pohod, ali su zaprepašteno stali čuvši gospodaričinu zapovijed da se povuku.

Morana ih je, na sveopće čuđenje, poslala kućama rekavši da će sama riješiti taj problem. Krvoločna vojska nezadovoljno je krenula kućama, uvjerena kako će Morana ubiti bijelu rugobu, ali njihova gospodarica još uvijek je stajala na istome mjestu i promatrala graciozne pokrete bijelog bića koji su se stapali sa zvukom vjetra u nekoj plesnoj sinesteziji.

Odjednom joj Krilaš priđe, a Morana, kao da se prenu iz sna, trgne mač iz korica. Bijeli ljepotan ne ustuknu, nego pristupi korak bliže i predstavi se.

I ne htijući, kraljica smrti osjeti kako joj olovno teški mač klizi prema zemlji, a nešto je neodoljivo privlači prema blještavo bijeloj svilenkastoj spodobi. Podigne ruku do ožiljka u obliku zvijezde ispod Krilaševog oka.

«Odakle ti ovaj znak?» upita vladarica tame.

«Uspomena na boj protiv Peruna Gromovnika. Kaznio me i oduzeo mi besmrtnost. A ožiljak je podsjetnik na njegov dar.» objasnio je Krilaš.

Kaže se da razgovor zbližava ljude. Od tog dana ta se rečenica može proširiti na bogove i konje jer su i jedno i drugo biće osjetili neku čudnu povezanost i simpatiju.

Krilaš je povjerio Morani da je već čuo za nju i da je smatra najopasnijom ratnicom koja je ikada kročila Zemljom. Čuvši ove riječi iz usta najnevinijeg nebeskog bića, Morana se zaprepastila okusivši po prvi put u životu suze na svojim usnama. Njena duša postajala je sve svjetlija i u njoj su se počeli buditi osjećaji za koje nije znala da postoje, a kamoli kako se nazivaju ti zbunjujući i čudni vrtlozi što su potresali njeno srce.

Kao da se gusta i neprozirna magla podigla s njenih očiju, shvatila je da je nitko ne voli. Vojska je sluša iz straha, a nigdje na cijeloj Zemlji nema prijatelja koji bi je voljeli, ali i koje bi ona voljela.

Morana je ispričala Krilašu kako ju je stric Gerivoj od malih nogu učio zlu, okrutnosti i ratovanju.

Odjednom je tamno nebo osvijetlio oblak koji je izbacivao zlatne iskre. Padale su po Morani kao blagi ljetni dažd i ispirale svu zloću iz Moranine duše. Oči što su joj uvijek sijevale mržnjom i smrću, postale su blage i tople. Morana se postidi pred sobom i pred Zemljom kakva je bila i obori pogled u tlo.

Kad je ponovo podigla pogled, oblak je nestao. Djevojka zagrlila Krilaša. Znala je da je sada sve drugačije i da više nikada neće biti kako je bilo. Priredila je veliku gozbu u svom dvorcu i pozvala cijelo selo. Ljudi su isprva u nevjerici ulazili i sa strahom čekali kada će pokazati svoje staro lice...ali... nisu dočekali.

Sva zloća tog nesretnog bića otišla je njenom stricu koji postade još okrutniji. No, nepovratno je izgubio svoju sljedbenicu. U Moraninoj zemlji vladao je mir i blagostanje. Morana je upoznala nove osjećaje – prijateljstvo i ljubav. Vlasnik Krilašev, bog Stribor osvojio je Moranu.

Napokon je shvatila da smisao života nije smrt. Tako je vjetar pobijedio smrt, a ljudi naučili da je samo **ljubav** jača od smrti.

Martina Andlar,

I.b

Šk.godina 2004./05.

Rad predložen za državnu razinu.

PUT U LUKOVDOL

Sunčano jesenje nedjeljno poslijepodne. Odlučila sam iskoristiti možda posljednji topao ovogodišnji dan i krenuti biciklom na izlet u nedaleki Lukovdol. Četiri kilometra, dva glavnom cestom uz padinu brda Lovnik preko Nadvučnika, dva sporednom cestom za Lukovdol prevaljujem za dvadesetak minuta.

Kao i obično, zastala sam na ravnici kod pilane. Odavde se stere najljepši pogled na prostranu dolinu Belog kraja, prema Dragi i Močilama, sve do Malog i Velikog Jadrča. Sve boje jeseni, različite nijanse žute, zelene i smeđe posute su po livadama i šumama. Cijela padina iznad sela šatirane je boje cimeta.

Nekoliko okreta pedalama i dolazim na prostrani lukovdolski trg. Jele koje okružuju staro groblje na sjevernoj strani trga njišu se amo-tamo kao da me pozdravljaju. Stotine njihovih iglica, na svaki zamah vjetra posipa mi lice i kosu, a lišće obližnje lipe i oraha, pred Domom kulture, šušti mi pod nogama. Nedavno obnovljena fasada Doma blista na suncu i tek sada uočavam dobar razmještaj vrata i prozora na zgradi koja zatvara zapadni dio trga. Ne mogu poreći da su jednostavnost, razmještaj i veličina kuća izazivali moj osjećaj za estetiku kao i svaka vožnja bilo kojim goranskim mjestom.

Cesta uz Dom prema Gorencima prazna. Okrećem se prema istoku. Ravno predomnom, na Brituhu, uzvišenju usred sela, ponosno stremi prema nebu Župna crkva Blažene djevice Marije na nebo uzete. Prolazeći zastanem. Začujem tihi mrmor molitve ispremiješan mirisom tamjana i beskvasnog kruha. Tada ljudi počeše izlaziti, a svećenik ugasi svjetlo najavivši da je za danas završio s razrješenjem grijeha protiv Boga.

Učas su sva tri puta za Donji i Gornji Kot, te kućice uz cestu, pusti. Polako koračam trgovom. Osluškujem. No, osim vjetra u krošnjama dvaju divljih kestena pred Goranovim muzejom i njihovog lišća koje šapćući otpada, sve miruje. Plakat na vratima Galerije obavještava o izložbi keramičarke Jožice Korenjak iz Slovenije. Nešto više, na pročelju Muzeja spomen-ploča s tekstom: »U ovoj kući rodio se 21. ožujka 1913. hrvatski književnik Ivan Goran Kovačić« i reljef pjesnika čuvenog po daru za pripovijedanje okrenut prema ulaznim vratima memorijalnog postava na katu. Zastava na koplju utaknutom u jednom od rozeta potkrovlja leprša na vjetru.

U dvorištu obližnje kuće zalajao je pas. Vjetar je prema meni donio žagor dječjih glasova. Troje djece, nagnuvši se preko ograde cvjetnjaka veselo je pogledavalo patuljka ribara. Pas dotrči do njih nastojeći preskočiti ogradu. «Riki, Riki!», vikali su milujuć psa.

Odjednom se oglasilo crkveno zvono, a nekoliko vozila prošlo je uza me u različitim smjerovima. Djeca su se prenula, pograbila knjige koje su odložili na ogradu i otrčala prema muzeju u knjižnicu.

Tišina koja je do tada vladala trgovom je nestala. Travnjakom se uzvrzmaše dobrodušni ljudi odrasli uz rub šume.

I tada postadoh doživotna obožavateljica ovog kraja. Ipak, osjetih laganu bol u srcu i dijagnosticiram je kao čežnju za domom. Krenem polako prema kući razmišljajući o ljudima. Stari, izborani, izmučeni teškim i mukotrpnim radom s dobrodušnim izrazom na licu. A gdje su djeca, gdje su mladi? Hoće li krivudavim ulicama samo

hodati starci slomljenog izraza palog anđela i polako napuštati velikodušnost tišine?

Protresla sam glavom i odagnala crne misli. O tome ću razmišljati drugi puta.

Ana Mirković,

2.a

Šk.godina 2001./02.

Rad predložen za državnu razinu.

Dan kruha (S one strane «rogljiča»)

Dan kruha. Poetska stanka za respiraciju potrebnu za nastavak hvalospjeva žitaricama, Bogu, vjeri, samima sebi. Pokuda današnjem modernom društvu i «ekspresnim» obrocima pri kojima za stolovima sjede «nabrušeni» ljudi. Sjetna prisjećanja petnaestogodišnjaka na drugi svjetski rat. Neviđene bale peku kruh u velikim krušnim pećima s prelaska stoljeća, lebdi pred očima slika iz neke drevne slikovnice sa dna ormara, odavno iščitane, iskidane, odbačene. Spominje Afriku i Kosovo, vikanje u vjetar ljudi koji neće ništa poduzeti. S kazetofona «Lijepa Naša», u glavi trešti «School's out»¹ od Alicea Coopera, imaginarne solaze na Fenderima tvori mrmor nestrpljenja. Katolici, muslimani, pravoslavci, ateisti indiferentno stoje u redovima iza svojih uređenih stolova sa krušnim proizvodima slušajući posljednji od nekoliko odabranih sastava emocionalnih, talentiranih prvašića koji čitaju drhtavim glasom punim treme i važnosti svoga trenutka; u umovima slušatelja molitva «daj da traje da traje da prođe i matematika». Trud umornih profesora da natjeraju mlade glave u posluh.

Neću reći «prije mnogo stoljeća u povijesti jednog od najstarijih Europskih naroda» sa kapitalnim E, rječju podvučenom i kurziviranom. Reći ću prije nekoliko godina. Prije nekoliko godina taj se narod sjetio da postoji. Prije nekoliko godina ta se narod prisjetio svoje vjere. Nakon što su godinama sami gazili svoju drevnu prošlost kao otrcani otirač u blatu, oni je dižu i istresaju brižno čisteći blato da bi na njeno mjesto u lancu zaborava ugurali bližu historiju, a na mjesta resurektiranih heroja utrpali zlatnu telad zamućena sjaja. A ja o niti jednima od njih neću nikada znati istinu. Redovi molestiranih učenika u dvoranama tabanaju po mrvicama kruha palih sa uređenih stolova i slušaju reprizu u strahu od jedinica napisanih remek-djela razrednih poeta dok roditelji sjede pred televizorima gledajući kako je »jutros u školi Podmurvicama obilježen Dan kruha». Radikalna proslava nevažnog dana stvara pred njihovim očima radikalno usprotivljenu ili radikalno nezainteresiranu djecu koja su ih dan prije maltretirala zahtjevima za pletenicama, slancima ili nekim starinskim krušnim derivatom koje traže nastavnici. Rezignirano od posla umorne majke posežu za telefonom nazivajući svoje majke da riješe problem. Otac

¹ «School's out» by Alice Cooper, album «Classicks»

sliježe ramenima: «Evo ti deset kuna, kupi ujutro par pletenica i nosi.» Drhtave ruke osnovaca sa ljubavlju i drvenim bojicama crtaju štruce svježeg kruha i prišu po prvi put sastavke, varijacije koje će morati pisati još nebrojeno puta kao što je moja generacija u njihovim godinama sa istim entuzijazmom crtala sada zaboravljene uglate forme ćirilice i umjetnički izvlačila na papiru ruže za Titov rođendan.

Priredba je završila. Izbrijani heavy metalac² uzdiše od zadovoljstva, nije fulao promjenu na «Let it be». Profesori pohlepno udišu ustajali zrak natopljen vonjem znoja i nestrpljivosti nakon pola sata neprestanog «ššš!!!». Učenici konzumiraju sadržaj svojih stolova, svatko svoje, svatko svačije, mrvice i komadi padaju na pod. Gužva na vratima za izlaz napušta razbacane stolove i komade izgriženog kruha, suhog lišća postavljenog za ukras, čistačice se kližu po zrnima pšenice i kukuruza noseći isušene izloške u kontejner praveći se da ne primjećuju skrušenog penzionera.

Završio je i moj sastav. Konačno. Sedmi i posljednji na ovu temu. Sklapam «Rječnik stranih riječi», stavljam da printa i uzimam svoju poluakustičnu «Barracuda VI» bluesericu talijanske proizvodnje i biram pjesmu nezaboravljenog benda, prvu koju sam naučila, najlakšu. «Balkane, Balkane, Balkane moj, budi mi silan i dobro mi stoj... Mi smo ljudi Cigani sudbinom prokleti, uvijek netko oko nas dođe pa nam prijeti...»³.

Adrijana Radošević,
4.b
Šk.godina 1999./2000.

² Zahvala «izbrijanom heavy metalcu» Zbukiju za upotrebu njegove osobe

³ «Balkan», «Azra», album «Ravno do dna»

EUROPA U ŠKOLI

***Europa u školi* je transnacionalna i interkulturalna inicijativa pod zajedničkim pokroviteljstvom Vijeća Europe. Pomaže mladim ljudima u stjecanju znanja o procesu europske integracije te da na taj način shvate važnost europske ideje.**

PISMO DALEKOG POTOMKA

Godina 2090. svibanjsko sunce zagrijava ogromnu staklenu stijenu sivozelene zgrade čiji krov u obliku nepravilnog romba strši u svijetloplavo nebo. Ulica ispred čudesne zgrade popločena je sivim mramorom, travnjak je od tamnozeleno umjetne trave na kojoj su porazbacani žuti gumeni cvjetovi nalik na maslačak. Veliki metalni stupovi sa zelenim trakama poredani u niz predstavljaju drvored. Na prozoru kuće lice i nos pritisnuo petnaestogodišnji dječak Luka. Pogled mu je tužan i seže daleko, pa se i sam pita da li pogledom nešto očekuje ili nešto novo traži. Kako na dalekom horizontu nema ništa do suhog drveća, vraća se u sobu. Sjeo je na ogromnu kožnu fotelju i tupim pogledom gledao u TV aparat koji je zauzimao četvrtinu zida dnevne sobe. U sobu je ušla i majka u ogrtaču od ljubičastog tankog materijala. U ruci je nosila voćni kolač pečen od voća stiglog jučer iz novootkrivene zemlje na Marsu. Polako je prišla metalnom stolu prekrivenom malim stolnjakom od niti srebrnog metala. Na stolu je stajala plava koverta s metalnim rubovima. Do nje je bio ispisan veliki list nalik na pismo koje je bilo pisano tiskanim slovima na novom računalu kupljenom u velikom centru INFO opreme u novosagrađenom trgovačkom gradu.

Luka je nepomično sjedio, a onda iznenada uzeo videozapis i uključio ogromni video. Gledao je kazetu pod naslovom «Kamačnik – mali raj na Zemlji, godina 2000.».

I odjednom je na velikom TV ekranu zazelenila se šuma, začuo se žubor potoka. Preko velikih obliha kamena prelijevala se bistra voda. Ta čistoća i bistrina vode davale su ugođaj hladnoće. Žubor potoka bivao je sve jači i burno se slijevao dalje niz mali živopisni kanjon. Vijugao je između oštro omeđenih litica, čas je skretao lijevo, čas desno, pa onda usporio i polako na čas postajao dubok. Ta njegov dubina bojala je vodu u tamnozeleno pa se doimala još hladnija i podsjećala je na tek izbrušeni smaragd. Od izvora potoka pa uz njegove obale trčala je nestašna djevojčica. Penjala se i na drvene mostove građene od čvrste hrastovine, pa je tako brzo pretrčavala s jedne na drugu stranu brzog, bistrog i prekrasnog potoka. Plava kosa djevojčice Ane vijorila se na proljetnom povjetarcu. Odjednom je zastala i pogledala u plavo nebo. Slušala je cvrkut ptica. Nekoliko je ptičica proletjelo iznad krošnji tek prolistalog drveća. Njezin nestašni trk načas je prekinula srna koja je pasla rosnu, zelenu travu. Kad je spazila Anu, zabacila je glavu unatrag i gracilnim skokom nestala u grmlju. Djevojčica Ana divila se cvjetovima što su krasili obalu potoka koji se spuštao ka kanjonu rijeke Dobre i sve bučnije žuborio.

Potok je bio nestašniji od Ane. Svako prelijevanje preko kamena bio je jedan novi stih ili zvuk nove simfonije koju su skladali pjev ptica, žubor potoka i šum tihog proljetnog vjetra, ta daleka jeka radosne galame nestašne Ane. Kad bi Kamačnik na trenutak postao sporiji, i tada je odavao snagu i ljepotu. U njegovoj bistroj i na trenutak mirnoj vodi plivale su pastrve koje bi na čas zaronile, a opet za trenutak plivale prema površini kao da žele upiti zrake sunca koje su ugrijavale vodu Kamačnika.

I onda se taj ljepotan – imena Kamačnik, kojeg je čuvala gusta šuma, bučno ulio u Dobru i otplovio dalje. Ponio je sa sobom pjev ptica, odsjaj sunca na bistroj površini vode i zaneseni mladenački smijeh djevojčice Ane. Ana je stajala na zadnjem slapu i mahala dok je njena kosa vijorila na svibanjskom povjetarcu. Luka je ovaj put žurno koračao po sobi. Glasno je upitao majku: «Što se desilo od doba kad je moja rođakinja bila petnaestogodišnjakinja pa do danas kada ja, njezin rođak Luka, imam isto petnaest godina? Mama, ja gledam ovu kazetu već nekoliko dana i ne mogu pronaći niti jedan detalj danas u ovom našem Kamačniku. Pitam se sada i želim da mi Ana odgovori što su oni u njeno doba, i oni poslije njih učinili od bisera prirode. Jučer sam bio u Kamačniku. Šuma je bijela kao da je posuta pepelom. Ne čuje se pjev ptica, nego zagušljiv zvuk automobila. Voda u Kamačniku je mutna, nema prozirne bistrine, a površina joj je kao pepeljasti veo. Kanjon nije čist nego izgleda tužno i sivo. A nigdje nisam vidio ni srnu! Zašto?

Stoga te pitam, Ana: **Zašto nema više pastrve u Kamačniku? Zašto ptice ne pjevaju? Zašto više ni žubor Kamačnika nije glasan kakav je bio na tvom videozapisu? Negdje sam pročitao da si se veselila novoj autocesti jer te ona brzo vodila na more i u Zagreb. Ana, dozvolila si da se kamenje iz kamenoloma obruši na šumu! Dozvolila si pješčanoj bijeloj prašini da pokrije smaragdnu boju našeg Kamačnika! Ti si aplaudirala onima što su osudili tvoj Kamačnik na tihu i polaganu propast! Zato si i meni naudila! Žalostan sam kad te gledam kako si raspojasano trčala preko drvenih mostića i svaki čas zastajkivala jer si uživala u prirodi. A ja! Nemam Kamačnik bistre vode, nemam zelenu šumu i ne čujem zanosni pjev ptica! Zar da se ja sada veselim gledajući drvored ispred kuće napravljen od metalnih stupova čije su krošnje metalne zelene trake. Trebam li ti još nešto reći? Ljut sam na tebe, Ana. Na tvoje roditelje, pretke. Zašto ste sve to učinili?! Nije to samo Kamačnik, jer ja imam sada umjetnu travu koja nije kao tvoja na kojoj je cvjetao maslačak. A ti si čekala da on ocvjeta pa si puhala njegove sjemenke i zanosno trčala livadom po mokroj zelenoj travi. Ni ova moja kuća nije poput tvoje. U njoj nema drvenog namještaja, već samo metal i plastika. Gdje je drvo, Ana? Što ste to generacijama radili? Zašto?! Ali ostavila si mi ovaj videozapis da znam kako je izgledao naš kraj 2000. godine. Sada, 2090. sve je kruto, hladno i metalno. Sve izgleda kao u filmovima znanstvene fantastike tvog doba. Znam da mi ne možeš pomoći i izmijeniti budućnost, ali, da ste mislili na vrijeme, sada ne bih trčao po sintetičkom nadomjestku za travu i na video zapisima gledao cvijeće, potoke i ptice.**

Pozdravlja te tvoj rođak Luka!

Ana Mirković,
2.a
Šk.godina 2001./02.

Sedmo mjesto na državnoj razini.

Svi smo mi jednako važni,
u čekaonici gospodina direktora Stojadinović-Lorkovića
(Anti-drama u 3 čina)

Likovi:

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI

ČOVJEK U ODIJELU

ČOVJEK KOJI SPAVA

TAJNICA

MLADI TAJNIK

- 1. čin -

(Čekaonica. U njoj se nalaze dvije klupice i radni stol tajnice, ali tajnice nema. U čekaonici trojica ljudi. Prvi čovjek u radnoj uniformi, prljav od rada, znojan, nervozan. Pokraj njega drugi čovjek u odjelu, ugladen i fin sa zalizanom kosom i kravatom mirno sjedi na klupici za čekanje. Treći čovjek sjedi na klupici suprotno od njih. Naslonio se na zid i spava. Nosi hlače i jaknu, a preko lica stavio je šešir. U tom trenutku u čekaonicu ulazi mlada tajnica. Brineta, brižno zavezane kose kopčom odzada. Ima crne naočale na nosu, a nosi bijelu košulju i crnu suknju do koljena.)

TAJNICA: Gospodin direktor Stojadinović-Lorković primit će vas za par minuta, moli Vas da pričekate. *(Drugi čovjek u odijelu naglo se ustane.)*

ČOVJEK U ODIJELU: Mili moj gospodin direktor Stojadinović-Lorković, naravno da ćemo pričekati, slušaj, mala, lijepo mi pozdravi našeg milog gospodina direktora i reci mu onako usput da ga moja žena najljepše pozdravlja... Jesi čula mala? *(Tajnica pogleda čovjeka ispod naočala.)*

TAJNICA: Da... Da, naravno... *(Prvi čovjek u radnoj uniformi na to se trgne.)*

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: I ja ga pozdravljam, reci mu to, mala, da nisi zaboravila, reci mu... *(Tajnica uvrijeđeno odlazi. Drugi čovjek u odijelu pogleda prvog čovjeka u radnoj uniformi.)*

ČOVJEK U ODIJELU: Ha! Što ti imaš pozdravljati našeg cijenjenog i milog gospodina direktora Stojadinović-Lorkovića. Eh. Da nije tebe ne bi ni bili ovdje. Ti, ti i tvoja glupa pogreška. Budalo. A sad misliš da ćeš se ulizivanjem tajnici milog našeg gospodina direktora Stojadinović-Lorkovića uspjeti doći do njegove naklonosti. Grdno se varaš. Kad jednom uđemo unutra, ti ćeš, ako ćemo ući zajedno ili ako se nađemo unutra, ti ćeš šutjeti dok ja govorim. Ne želim čuti ni da pisneš, je li ti jasno? Shvaćaš li ti koliko ti meni možeš naštetiti ovakvim tvojim ispadima. Zato ti je bolje da šutiš, ti nemaš što za reći, osim, naravno, ako ne želiš priznati krivnju. Tada možeš govoriti. Evo sad smo i to riješili. *(Drugi čovjek počne buljiti u prvog čovjeka u radnoj uniformi.)*

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Ja nisam mislio...

ČOVJEK U ODIJELU: Ti nisi mislio, naravno da nisi mislio. Vidiš... Ti i ja, ti i ja nismo jednako važni, ni približno jednako. Ja sam ti vidiš nadređeni, a ti podređeni. Ja naređujem, a ti slušaš, koliko je to teško za shvatiti? *(U tom trenutku u prostoriju ulazi tajnica, nasmiješena, malo raščupane kose i s jednim gumbom otkopčanim na njenoj košulji.)*

TAJNICA: Gospodin direktor se ispričava što ste ovako dugo čekali, ali Vas moli da sačekate još samo malo pa će Vas primiti. (*Drugi čovjek u odijelu nasmiješeno iskelji lice.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Mili gospodin direktor Stojadinović-Lorković, uvijek misli na svoje zaposlenike, slušaj mala sad ćeš fino odšetati s tom svojom guzicom unutra i reći milom našem gospodinu direktoru da ništa ne brine, da njega možemo uvijek čekati. Jesi razumjela, ajde sada, više mi je dosta ovog čekanja. Joj i slušaj lutkice ima da mu kažeš onako usput da ga moja žena pozdravlja, i ja naravno...

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: I ja isto, mala... (*Tajnica namrgođeno odšeta nazad u direktorov ured. Nastavlja se rasprava u čekaonici.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Vidiš, sustav vrijednosti u našem modernom društvu nije više isti kao nekada, kakav bi ti možda htio. Danas se zna tko je više vrijedan, a tko manje vrijedan. Ja sam recimo vrijedniji od tebe. Ne zato što sam na višem položaju ili bolje zarađujem nego zato što sam pametniji, akademski obrazovan i što imam ukusa. Ti ideš na važan sastanak u radnoj uniformi, dok sam ja bolje obučan. E prijatelju moj, da si pazio i ugledao na mene, mogao si i ti nešto postići u životu.

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Ja sam možda samo radnik, ali.. (*Drugi čovjek u odijelu se nasmije. Treći čovjek koji spava naglo se trzne, ali nastavi spavati.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Ali što? Ti jednostavno ne shvaćaš. Nekad u socijalizmu u tvom sistemu, ti si bio netko i nešto. Danas u kapitalizmu ti si jedno nitko i ništa. Ja, ja sam pak napredovao, digao se u društvenom poretku. Ne uzimaj to srcu, tvoj mozak nije dovoljno velik i razvijen da bi to shvatio. (*Prvi čovjek u radnoj uniformi se zamisli.*)

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Hoćete reći da sam glup? (*Drugi čovjek u odijelu glasno se nasmije. Taj smijeh ponovo trzne trećeg čovjeka koji je spavao na klupi, ali on nastavlja dalje spavati.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Nevjerojatno! Shvaćaš li sada što ti ja pokušavam reći? Mi ne možemo ni komunicirati na istoj razini. Eh... (*U čekaonicu ponovo ulazi tajnica. Ponovo je nasmiješena i ne nosi naočale. Malo je zapuhana. Njezina pojava probudila je trećeg čovjeka koji je spavao.*)

TAJNICA: Gospodin direktor Stojadinović-Lorković moli Vas za razumijevanje i da još malo pričekate. Pao mu je kompjuter pa čeka da mu se digne – sistem.

ČOVJEK U ODIJELU: Mili moj gospodin direktor Stojadinović-Lorković. Naravno da ćemo pričekati, reci mu to mala, jesi čula. I daj ne pravi se fina nego reci našem milom gospodinu direktoru onako usput da ga moja žena pozdravlja, i ja naravno...

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: I ja ga pozdravljam mala, reci mu...

TAJNICA: To ste mi rekli već triput... (*To razljuti drugog čovjeka u odijelu.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Slušaj, mala princezo, znaš li ti tko sam ja, ja te mogu posla stajat. Ja, ja odgovaram samo našem milom gospodinu direktoru Stojadinović-Lorkoviću. Zato gubi se unutra i znaš što treba reći!

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: I reci da ga ja pozdravljam, jesi čula... (*Tajnica okrene s očima iz protesta. Treći čovjek koji je spavao ustane.*)

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Slušaj me sad, princezo. Lijepo pozdravi gospodina direktora Stojadinović-Lorkovića od svih nas, ali, naravno, posebno od mene.

I dobro ti je rekao, ne pravi se fina nego brže bolje unutra. Ajde! (*Prvi čovjek u radnoj uniformi i drugi čovjek u odijelu pogledaju prema trećem čovjeku koji je spavao. Iznenađeni su njegovim licem koje je skrivao ispod šešira. Treći čovjek koji je spavao je stariji čovjek lica prepunog bora i velikih smeđih očiju.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Gospodine, ja...

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Šuti! Nemoj misliti da nisam čuo to što si govorio malo prije. Ti da odgovaraš izravno njemu. Ha! Budalo! Misliš da si bolji od onog tamo. Oboje ste isti. Jedino što se ovdje napravili je da ste mene uvalili u ovu zavrzlamu. Ti u radnom odijelu napravio si najveću glupost koju čovjek može zamisliti. A ti, ti majmune jedan, kako nisi vidio što on radi, kako si mogao to propustiti. S kim ja radim, glupim i zabitim, samo me se čuvajte ako mislite da ćete se izvući, samo čuvajte... (*Drugi čovjek u odijelu ponovo iskesi facu.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Gospodine, nemojte tako mene kriviti za pogrešku nekog zaostalog radnika, ja nisam ni najmanje kriv, ja sam možda trebao primijetiti, ali tko bi očekivao takvo što iako kad pogledam onog tamo... U svakom slučaju siguran sam da naš mili gospodin direktor Stojadinović-Lorković ima veliko srce puno razumijevanja za neke od nas. Za nas koji nismo ništa krivi. (*To ponovo razljuti trećeg čovjeka koji je spavao.*)

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Ja, ja nisam ništa kriv, a što će biti s vama, baš me briga...

(*Stanka. Sva tri čovjeka sjedaju na klupice. Prvi čovjek u radnoj uniformi vadi cigaretu i pali je. Nakon nekog vremena iz ureda gospodina direktora Stojadinović-Lorkovića dolazi tajnica. Kosa joj gotovo skroz raščupana, a i košulja joj je djelomično raskopčana. Zapuhana je.*)

TAJNICA: Gospodin... Gospodin direktor Stojadinović-Lorković moli Vas da samo malo pričekate. Samo da sredi još neke... neke stvari. (*Drugi čovjek u odijelu ponovo iskesi lice.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Mili moj gospodin direktor Stojadinović-Lorković, naravno da ćemo pričekati, reci mu to mala, jesi čula. I reci mu onako usput da ga moja žena pozdravlja, jesi razumjela.

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: I ja ga pozdravljam, reci mu mala... (*Tajnica pogleda prvog čovjeka u radnoj uniformi pa drugog čovjeka u odijelu i puhne prazan zrak iz protesta.*)

TAJNICA: Četvrti put, da hoću. Inače ovdje je zabranjeno pušiti.

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Ti ćeš mi reć'. Ti mala...

ČOVJEK U ODIJELU: Previše si bahata... Vidim ja da predugo radiš na ovako visokom mjestu. Možda da te degradiram, za tvoje dobro.

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Daj, mala, gubi se unutra i pozdravi gospodina direktora Stojadinović-Lorkovića i ne naređuj nam kad ne znaš s kim imaš posla.

TAJNICA: Ali baš je gospodin direktor Stojadinović-Lorković rekao da mu smrdi po dimu cigareta. Pa sam ja... (*Svi troje zabezeknuto pogledaju u tajnicu. Treći čovjek koji je spavao počne vikati.*)

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Gasi tu čiku! (*Drugi čovjek u odijelu bio je još brži. Uzeo je cigaretu iz usta prvog čovjeka u radnoj uniformi bacio je na pod i zgazio.*)

TAJNICA: Jao, to ću sad morati još i čistiti.

ČOVJEK U ODIJELU: Ma daj, gubi se unutra i ispričaj se našem milom gospodinu direktoru Stojadinović-Lorkoviću. (*Opet stanka. Sve tri osobe sjele su na klupicu.*)

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Kako izgleda naš gospodin direktor Stojadinović-Lorković?

ČOVJEK U ODIJELU: Ne znam, nisam ga nikad vidio... (*Zastane.*) A što to tebe uopće briga, a? Ne znam kako se misliš izvući, ali neće ti uspjeti.

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Niti jedan od vas ne će se izvući jer propust koji ste napravili ne može i neće proći nekažnjeno. Ja sam važniji od vas i ja ću prvi zahtijevati vaše otkaze.

(*Drugi čovjek iskesi svoje lice.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Ali gospodine, nemojte tako pa nismo ovdje svi jednako krivi...

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Ja sam samo postupao kako ste mi rekli, dragi moj gospodine.

ČOVJEK U ODIJELU: To nije istina i ti to znaš, lažljivo pseto jedno.

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Uzaludna vam je sva da, oboje ste krivi. Ti za neposrednu grešku, a ti jer je nisi primijetio. (*Prvi čovjek u radnoj uniformi ustaje sa klupice i iz radnog odijela vadi neke papire. Lagano se osmjehuje obojici.*)

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Vidite li ove papire? Ovi papiri dokazuju da ste i Vi cijelo ovo vrijeme znali što se događa i da niste učinili ništa da bi to spriječili.

(*Drugi čovjek u odijelu se razveseli i okrene trećem čovjeku koji spavao.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Ha, sad Vas imamo. Bravo. Ovo si dobro napravio. Kad jednog dana ja napredujem ti ćeš dobiti povišicu.

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Ha! Povišicu, kažeš! S ovim dokumentima uništit ću obojicu, pa ćete onda oboje vidjeti koliko sam ja to glup. (*Kratka stanka. Drugi čovjek u odijelu i treći čovjek koji je spavao zure u prvog čovjeka u radnoj uniformi.*)

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Daj te papire. Odmah!

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Ni pod razno. Ovdje ima više od 30 strana dokumentacije. Gotovi ste obojica... (*Treći čovjek koji je spavao skoči na prvog čovjeka u radnoj uniformi i sruši ga. Dokumenti padnu na pod. Drugi čovjek u odijelu naglo skoči prema dokumentima i zgrabi ih, ali na njega u tom trenutku skoči treći čovjek koji je spavao. Počinje masovna tučnjava na podu u koju se uključuje i prvi čovjek u radnoj uniformi.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Pusti to! (*Opali ga u nos.*)

ČOVJEK KOJI SPAVAO: Pustite, pseta jedna, to je moje! (*Zada mu udarac pod rebra.*)

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Vratite mi moje papire! (*Udari ga nogom po trbuhu.*)

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Moje, moje... (*Počne ga gristi.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Tko me ugrizao?! (*Ugrize ga nazad.*)

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Jao! (*Udari ga cipelom u sljepoočnicu.*)

ČOVJEK KOJI SPAVAO: Evo ti na! (*Vrati mu udarac nazad.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Čekaj! (*Sva trojica se okrenu. Na vratima stajala je tajnica. Sva uspuhana, rukom je pridržavala košulju koja je inače bila potpuno raskopčana. Kosa joj je bila skroz raščupana, a ona je glasno dahtala.*)

TAJNICA: Gospodin... Gospodin direktor Stojadinović... Stojadinović-Lorković je svršio... ovaj završio sve poslove i može primiti prvog od vas. Neka... neka to bude najniži po struci dakle, vi... Vi tamo u radnoj uniformi... (*Tajnica prstom pokaže na prvog čovjeka u radnoj uniformi. On brzo sakupi papire s poda i krene prema uredu direktora. Otvara vrata ureda i kreće unutra, a tajnica zatvara vrata za njim.*)

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Gospodine direktore, imam važne dokaze koji ukazuju...

(*Vrata se zatvore i u čekaonici ostaju drugi čovjek u odijelu i treći čovjek koji je spavao.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Ako on... (*U tom trenutku uđe tajnica u prostoriju. Sad je bila mirnija i zakopčala je gotovo sve gumbe na košulji, ali kosa joj je još uvijek bila raščupana i nije nosila naočale.*)

TAJNICA: Sljedeći biste bili vi, gospodine... (*Drugi čovjek u odijelu ustane i krene prema uredu direktora. Otvara vrata ureda i kreće unutra, a tajnica zatvara vrata za njim.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Mili moj gospodine direktore Stojadinović-Lorković... (*Vrata ureda se zatvaraju. Treći čovjek koji je spavao ostaje sam u čekaonici. Iz unutarnjeg džepa jakne vadi svežanj novčanica. U čekaonicu ulazi tajnica. Potpuno se uredila i ista je kakva je i bila na početku. Kosa joj je brižno zavezane kopčom odzada. Ima crne naočale na nosu, a nosi bijelu košulju i crnu suknju do koljena. Treći čovjek koji je spavao kreće prema unutra.*)

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Gospodine direktore Stojadinović-Lorković, ja... (*Vrata se zatvaraju. Čekaonica ostaje prazna.*)

- kraj prvog čina -

-- 2. čin -

(*Čekaonica. Prazna. Otvaraju se vrata ureda direktora. Iz ureda izlaze prvo čovjek u radnoj uniformi, pa čovjek u odijelu i na kraju čovjek koji je spavao. Svi troje imaju spuštenu glavu i gledaju u pod.*)

ČOVJEK U ODIJELU: Bah. To ti je moja sreća, jedna greška u cijeloj karijeri i što mi se dogodi. Otkaz! Ma koji idiot taj Stojadinović-Lorković. Nije me htio ni saslušati, a kad sam mu rekao da ga je moja žena pozdravila... Bah! (*Ni prvi čovjek u radnoj uniformi nije zadovoljan.*)

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Kreten, ako mene pitate. Ja, ja sam imao dokaze, dokaze o vašim propustima. Dokaze, da. I što on napravi... Ništa! Nije ih ni poslušao.

ČOVJEK U ODIJELU: Ne može on tako s nama. Mi, mi ćemo... Mi ćemo mu vratiti, da osvetit ćemo se, idemo u štrajk. Tako je, da vidimo onda hoće li nas slušati.

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Tako je! Organizirat ćemo sindikat, borit ćemo se za naša prava. Vidjet će on tko smo mi! (*Treći čovjek koji je spavao nasmije se.*)

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Taj čovjek unutra neće vas slušati, nikada. Kad sam ušao unutra vi ste sjedili na kauču, a ja sam mu ponudio mito...

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Pseto jedno, zato i šutiš, ti si ga podmitio i sad još imaš posao, a nas dva... (*Treći čovjek koji je spavao ubaci mu se u riječ.*)

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Možda ga i jesam podmitio i možda je i uzeo mito, ali nemojte misliti da još imam posao. Otpustio je i mene...

ČOVJEK U ODIJELU: Zato se i trebamo organizirati. Održat ćemo sastanke i...

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: I ništa se ne će promijeniti, zaboravi.

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Baš tako, zaboravi, idemo.

ČOVJEK U ODIJELU: Tako tipično, prvo me uvalite, a sad kad vas ja hoću vaditi, sad ste fini. To sam od tebe još i očekivao, ali za Vas, gospodine...

(*Treći čovjek koji je spavao.*)

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Daj se presta ni ulizivati, više ti nisam nadređeni, niti ti je on podređen. Mi smo se svađali tko je kriv i važniji, a onom Stojadinović-Lorkoviću unutra svi smo bili jednaki. Svi smo mi jednako važni, odnosno nevažni, onom tko je iznad nas.

(*Stanka. Troje čovjeka se pogledaju. Rukuju se međusobno.*)

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: Ipak znam što ćemo, idemo na piće. Kako kaže stara pjesma: "U kafani svi su isti i portiri i ministri, jer biti blesav najveća je strast...".

(*Smijeh. Tri čovjeka kreću prema izlazu iz čekaonice. Otvaraju vrata i izlaze. Prvi čovjek u radnoj uniformi pogleda trećeg čovjeka koji je spavao.*)

ČOVJEK U RADNOJ UNIFORMI: A zar je i prije direktor bio tako strog?

ČOVJEK KOJI JE SPAVAO: Radim u ovoj tvrtki već trideset godina i ovo je prvi put da ga vidim. Hah! Što se mene tiče on bi mogao biti i žena, ja ne bih znao...

(*Ponovo smijeh. Vrata se zatvaraju. Čekaonica ostaje prazna.*)

- kraj drugog čina -

- 3. čin -

(*Čekaonica. U čekaonici nikoga. Iz ureda direktora izlazi mlada muška osoba. Zakopčava remen. Sjeda za stol tajnika. I počinje pisati nešto na kompjuter. Tako piše neko vrijeme. Tada se iz ureda direktora začuje ženski glas.*)

ŽENSKI GLAS: Mišiću, dođi... (*Mladi tajnik ustaje i otvara vrata direktorova ureda. Gleda unutra.*)

MLADI TAJNIK: Ne mogu, prepelice moja. Moram još završiti papirologiju za one radnike koji su tu bili prije.

ŽENSKI GLAS: A koja gnjavaža, da sam znala da će mi uzeti toliko vremena, ne bi ih otpustila. (*Mladi tajnik se nasmije.*)

MLADI TAJNIK: Misliš, ja ih ne bi otpustio.

ŽENSKI GLAS: Ti, ja, svejedno, ali znaš, mišiću da ja ne volim otpuštati radnike, to je tako dosadno.

MLADI TAJNIK: O prepelice moja, kako ćeš ako mene ne bude jednog dana. (*Sjeda na stolicu i nastavlja pisati.*)

ŽENSKI GLAS: Mišiću, daj... Dođi tu, tu k meni... Mišiću!

MLADI TAJNIK: Radim! (*U čekaonicu ulazi tajnica sa početka priče. Brineta, kose brižno zavezane kopčom odzada. Ima crne naočale na nosu, a nosi bijelu košulju i crnu suknju do koljena.*)

TAJNICA: Naređujem ti!

MLADI TAJNIK: Da, a tko si ti?

TAJNICA: Ja mila, draga, poštovana gospođica direktorica Stojadinović-Lorković!
(*Približi se mladom tajniku, otkopča jedan gumb na svojoj košulji.*)

MLADI TAJNIK: Ma ne, ti si moja mala prepelica!

TAJNICA: A ti si moj mali miši ć!

MLADI TAJNIK: A zašto si na kraju otpustila ono troje?

TAJNICA: Ja, ja nikog nisam otpustila?

MLADI TAJNIK: Znaš što mislim.

TAJNICA: Bah! Onaj stari, on ti je nadređen ono dvoje, a onaj u odijelu je nadređen onom u radnoj uniformi. Uglavnom onaj u radnoj uniformi se nepropisno parkirao jednom ispred zgrade tvrtke, tu na parkiralištu. Kad sam mu rekla da se makne, on mi je rekao da on ne sluša tajnice. Onda ti se ja nisam imala gdje parkirati pa sam otišla njegovom šefu da mu kažem da se makne. On je pak mislio da sam ja čistačica pa me natjerao da očistim njegov ured. Kad sam krenula njegovom šefu, to je onaj u odijelu, on je napravio najveću uvredu. Zamisli njegova tajnica nije me htjela ni pustiti unutra. Zamisli...

(*Mladi tajnik se zagleda u direktoricu i nastavi pisati po računalu.*)

MLADI TAJNIK: Dakle, moram paziti gdje parkiram. (*Primi mladog tajnika za vrat i počne ga masirati.*)

TAJNICA: Sve dok si ti moj mali miši ć, nitko ti neće ništa...

MLADI TAJNIK: Dok, dok...

TAJNICA: Ma daj makni te crne misli, nego miši ću, hoćeš li ti meni otpustiti neka tri radnika danas poslije podne, znaš meni se ne da i opet se možemo igrati tajnice i direktora.

MLADI TAJNIK: Znači opet mogu biti gospodin direktor Stojadinović-Lorković.
(*Zagrli mladog tajnika.*)

TAJNICA: Možeš, možeš miši ću.

MLADI TAJNIK: A što su ovi napravili?

TAJNICA: Jedan od njih me nije propustio na semaforu, a kad sam otišla njegovom šefu nećeš vjerovati što se dogodilo. Idem ja k njemu, a on...

MLADI TAJNIK: Dobro, nije ni toliko bitno... Nego, a da ti meni ideš pokazati kako biti direktor? (*Tajnica pogleda mladog tajnika, poljubi ga i odvuče u ured.*)

TAJNICA: Opet, miši ću, takvog te volim, idemo.

(*Tajnica i mladi tajnik odlaze u ured. Čekaonica ostaje pusta, nakon nekog vremena u čekaonicu ulaze tri čovjeka. Prvi u odijelu, zalizane kose i kravate s upaljenom kubanskom cigaretom, drugi također u odijelu, a treći u radnoj uniformi, znojnan i blatan od posla. Sjedaju na klupicu. U čekaonicu ulazi tajnica.*)

TAJNICA: Gospodin direktor Stojadinović-Lorković primit će vas za par minuta, moli Vas da pri čekate.

- kraj -

Branimir Arbanas

4.b

Šk.god.2006./07.

Prvo mjesto na županijskoj razini.

U NAŠIM RAZLIKAMA NAŠE JE BOGATSTVO

Biljka ujedinjuje kemijski svijet, životinja ujedinjuje biljni i kemijski svijet, a čovjek ujedinjuje sve troje.

One stvari koje su odijeljene u nižem carstvu ujedinjene su u višem. Tako je i kod čovjeka.

Carstvo koje je više postoji po onome koje je niže, a ono koje je niže postoji zato da služi onome koje je više. Kao što sluga služi svome gospodaru, tako u hijerarhiji stvorenja mineral služi biljci, biljka životinji, a sve troje čovjeku. Svako postoji za drugo, a sve postoji za čovjeka. On ima egzistenciju kamena, život biljke, svijest životinje, i svoje vlastito posebno savršenstvo – razum i volju.

Mrvica... zemlja... komad tijela... čovjek savršen, nepobjediv. Čovjek jedinstven.

Čovjek velik, nenadmašan, neuhvatljiv.

Čovjek je pitanje svega, pitanje cijelog svemira.

On je posljedica svega, a svaka ta posljedica, to savršenstvo, to pitanje razlikuje se od čovjek do čovjeka.

Čovjek iako savršen, jedinstven ipak različit.

Različitost je čovjekova snaga, njegova moć, njegovo bogatstvo. Da nema te razlike čovjek ne bi bio tako savršen i njegov svijet ne bi bio toliko bogat.

U posljednjih dvije stotine godina bilo je više tehničkog napretka nego što ga je bilo do tada u cijeloj povijesti svijeta, to je dokaz da čovjek napreduje da se razvija. Ali kako god bilo nečije mišljenje o toj stvari, činjenica je da čovjek sve više i više podvrgava svemir i podlaže sve stvari pod svoju vlast.

Novi se kontinenti istražuju, mora se prelaze u svim smjerovima, njihove se struje proučavaju, tajne se neba otkrivaju, svjetlo se zatvara u tamne sobice da slika prizore.

Prirodne svoje snage za koje se u toliko vremena činilo da su izvan vlasti čovjekove, sada se ujedinjuju i uprežu i usmjeravaju prema čovjekovu cilju. Ali upravo tu je ta razlika – nisu svi ljudi otkrili svemir, nisu svi ljudi izumili struju, naučili novu notu, sastavili ritam, ne to je učinio jedan čovjek ispunjen duhom svoga bogatstva. Upravo u tim razlikama naše je bogatstvo.

Kako je uzdignuta bila duša Newtonova kad je otkrio zakone gravitacije?! On je shvatio da se male zvijezde okreću oko većih zvijezda, a ove opet da se kreću oko još većih, a onda shvaćajući cijeli svod nebeski on je naslutio da se cijeli sunčani sustav okreće oko drugoga. Milijune zvijezda koje naseljuju večernje nebo kao mnoštvo svijeća zapaljenih oko mrtvih svetinja dana nisu rasule bezbrižne ruke, nego su one stavljene onamo po divnom zakonu i čitav se svijet poveselio s Newtonom, ali ne samo i s njim već i s milijunima drugih bistrih glava koje su iz dana u dan otkrivale nešto novo i uveličavale, oslikavale naš svemir.

Kada bi svi ljudi bili jedinstveni i jednako mudri njihov svijet temeljio bi se na činjenici napretka. Svi bi tad imali iste misli, samo da li bi i tad došlo do ovoga?

Iako se ljudi razlikuju po mislima... mudrosti, njihove razlike vidljive su i izvana. Ma koliko god bili slični ipak smo različiti.

Bog je svakom pojedinom čovjeku nadahnuo posebni dah mudrosti, slobode, snalaženja... On je svakog pojedinog čovjeka obilježio svojom kvalitetom, jednom

je dao mudrost iznad mudrosti drugih ljudi, drugom pak ljepotu dok trećem skromnost i dobrotu, srce dostojno truda, vrijednosti. U tim razlikama svaki pojedini čovjek otkrio je svoj dar, svoju sposobnost. U tim razlikama on se uči napretku, i taj napredak to je bogatstvo. U tim razlikama od čovjek do čovjeka pravo je svečano, uzvišeno bogatstvo.

Magdalena Matanović,
4.b
Šk.godina 1999./2000.

Drugo mjesto na županijskoj razini.

U NAŠIM RAZLIKAMA NAŠE JE BOGATSTVO

Svaki je čovjek drugačiji izgledom, razmišljanjem, karakterom ili po duši. Sve te različitosti naše su dragocjenosti. One su neobuhvatne.

Mali, smiješni, visoki, debeli, snažni, lepršavih kosa, ćelavi, žuti, sivi, crni... Svatko s drugim licem, sa svojim brigama. Različitim mislima, riječima, pogledima, čežnjama, očima, sjećanjima, željama...

U svom kretanju susreću se, približavaju, razumniji ili ne, zaboravljaju. Neki su nasmijani, drugi mrzovoljni, treći komični, službeni, šareni, simpatični, neki su škrti, neki junaci, dostojanstveni, romantični ili u svemu prosječni. Različitih htijenja, vjere, rase. Sami, napušteni, osamljeni.

Svačije je srce drugačije, nečije je nježno, a nečije divlje. U svakome bruje drugi život. Netko voli mirisnu tišinu žita, netko zelene šume ili skrivene dubine mora, netko sivi kamen, a netko sunce.

Pjesnici predu zlatne fantazije, slikari oblikuju zlatnu besmrtnost, svatko daje svoj biser, svoje cvijeće. Tko bi opisao sve razlike! Svatko ima svoj osobni pečat, svoje doživljaje svijeta. Svijet različito vidi i različito nosi u sebi.

Kao što na nebu nema istog oblaka, tako nema niti istog čovjeka, jer da nije tako, svi bi dani svima bili slični, kuće, parkovi i ulice iste. Posvećene jednoličnoj neprijaznoj monotonij okolini, veliki isti svijet. Svi bi mislili i gledali isto, kao da smo zatočeni u jednom te istom vremenu...

Različitost je nešto što nadvisuje monotoniju života i razbija sivilo. To je kao ples boja života.

Tomislav Grgurić,
4.b
Šk.godina 1999./2000.

Treće mjesto na županijskoj razini.

SVI SMO MI JEDNAKO VAŽNI

Tražim riječi, pokušavam u svojoj glavi naći prave rečenice, rečenice koje imaju smisao, rečenice koje imaju dovoljnu težinu. Sve ono što osjećam sada, znam da ću osjećati još dugo.

Što reći i kako zabilježiti svoja razmišljanja bez neke pretjerane nade da će ih netko čitati, a pogotovo se raspametiti čitajući ih? Ali možda bi mi bilo ipak drago da netko u ovom sastavku pronade jedan pogled na svijet koji po mom mišljenju iz dana u dan izumire, viziju gdje bi svi ljudi trebali biti dobri i poštteni jedni prema drugima, negdje gdje bismo svi mi trebali biti jednako važni.

Često i puno razmišljam o ljudima. Koliko smo svi jednaki, toliko smo i različiti. Gledam oko sebe ljude koji se ne usude napraviti ništa u svom životu, već se jednostavno prepuštaju struji i čekaju. Žele neku promjenu, ali nemaju hrabrosti učiniti je. Uza svu tu sličnost, odnosno različitost, jedno je sigurno, a to je da smo svi jednako važni, svi mi zaslužujemo sreću, nesreću, pomoć, prijatelje, mogućnosti, ostvarenje vlastitih snova. Svi mi također zaslužujemo biti oni koji će imati priliku pomoći drugima i na taj način osjetiti zadovoljstvo i ponos koji slijedi nakon toga.

Svaki čovjek kojeg upoznamo ostavi neki traga u našem životu, ima neki poseban utjecaj na naš život i naša razmišljanja, naše gledanje na svijet. Neka poznanstva, veze, prijateljstva traju dugo. Neka budu tek kratkotrajni susreti koji nastanu u dahu i završe jako brzo. Ali baš svaka osoba u našem životu ostavi neki trag i svaka od njih ima individualnu važnost.

Neki ljudi nam nanesu bol. Namjerno, slučajno, nepažnjom, svejedno, ali ostave dubok trag u nama. Sjećanje na tu bol blijedi pomalo, ali nikada ne nestane u potpunosti. Svaki put kada se sjetimo ili nas netko podsjeti na tu osobu, osjetimo tu bol, osjetimo njen trag. Drugi ljudi nam donesu puno dobra. Neki su tu uvijek kada nam to treba, pravi, iskreni prijatelji ili partneri koji će biti tu i kada je teško. Prijatelji za cijeli život, kakvih je, nažalost, jako malo. Svaki čovjek stekne kroz život tek nekolicinu takvih, koji se mogu pobrojiti na prste jedne ruke najčešće. Ima i ljudi koji uđu u naš život na kratko, na svega nekoliko dana ili mjeseci, i nakon toga odu nepovratno iz naših života, nestanu zauvijek. Pa ipak ostave neizbrisiv trag dobra za sobom, trag koji nikada ne blijedi. Osmijeh koji se uvijek pojavi u kutku usana kada ih se sjetimo, makar i puno, puno godina poslije.

Živim svoj život po nekim svojim čudnim principima, skromnim pravilima koja sam propisala samoj sebi, pravilima koja gradim i dograđujem godinama, usporedno kako gradim i sebe. Nastojim nikada ne činiti zlo drugim i pomoći uvijek svima koliko god mogu i umijem. Nastojim ljudima ne činiti stvari koje ne bih voljela da netko učini meni. Želim iza sebe ostaviti lijepa sjećanja. Trag koji izazove osmijeh.

Ovakav način života mnogi put umara, doslovno. Nekad je naporno pokušavati svima pomoći, svima udovoljiti. Naporno je o sebi stvoriti lijepu sliku. Toliko sam si stvari dala u zadatak, toliko da se počinjem u njima gušiti. Neke stvari sam na sebe natovarila svjesno, zato što sam morala, i u većini slučajeva željela. A neke su se stvari natovarile same, usputno, kao i svaka nenadana stvar ili problem koji se pojavi u životu čovjeka. Neke obaveze koje sam si sama podarila možda i jesu jedna vrsta utjehe, ali još veća je utjeha da nisam jedina. Voljela bih upoznati čovjeka koji se barem jednom u životu nije ovako ili slično osjećao. Voljela bih upoznati čovjeka koji nije bio umoran od ljudi, od stalnog rješavanja problema koji vrlo često nemaju nikakve veze s njima samima. Svatko se našao u poziciji da ga nazove netko drag, netko od prijatelja kome treba pomoć. Što se mene tiče, to je tako reći sitnica, jer kome ćeš pomoći ako bližnjem nećeš. Ali s vremenom tih sitnica se toliko nakupi, a nekad se pojavi ona najgora stvar, razočarenje. Koliko god si se trudio pomoći nekome, toliko ti je taj netko pokazao koliko on to u konačnici ne cijeni. Pitam se gdje je tome kraj uopće. Ima li kraja? Do koje granice čovjek može propasti i ostati čovjek, ostati jak, ostati dosljedan sebi, ne pogaziti sebe i ne pogaziti druge? Možda je moj problem što u takvim situacijama ne znam reći ne. No, s druge strane, s vedrije strane gledano, usprkos trenutcima kada osjetim toliku zagušenost, tugu i potrebu za bijegom od stvarnosti, sreća dolazi na kraju tunela. Sreća je onaj osjećaj da si nekome pomogao, da si nekome bio važan, da će te netko kad-tad zbog toga cijeniti. Ako ti pak netko neće htjeti priznati zasluge, već sasvim suprotno, meni to nakon određenog vremena nije niti bitno, jer mi je važniji onaj osjećaj koji imam u sebi jer sam bez obzira na sve pomogla. I taj osjećaj će jednom doći na naplatu.

Još jedan dokaz jednakosti i važnosti čovjeka je činjenica da nas sve čeka isti i neizbježan kraj. Postavlja se pitanje, da li je zaista bolje dočekati kraj pomalo nezadovoljan životom, ali uvjeren da nisi mogao bolje? Ili je bolje riskirati, učiniti nešto novo svaki dan, graditi život po svojim mjerilima i dočekati kraj zadovoljan sobom i svojim životom, svojim odlukama, znati da si bio u mnogo čemu važan? Vrijedi li sve to toliko truda? Ne znam, nadam se da vrijedi. Pitate li se ikada kakav trag ostavljate u drugim ljudima i kakav ste utjecaj svojim postojanjem imali na živote ljudi oko sebe? Nadam se da život ipak neću provesti gradeći jednu veliku zabludu. Nadam se da ću većem broju ljudi nego sad biti važna, da će se veći broj ljudi osmjehnuti kad me se sjeti. Nadam se da ću i ja jednom biti jednako važna kao što su meni ostali, barem nekolicina ljudi.

Jelena Hajdin,

4.b

Šk.god.2006./07.

Treće mjesto na županijskoj razini.

SKLAD ČOVJEKA I PRIRODE

Proljetno poslijepodne. Dosadno mi je. Bezvoljna sam. Gledam modro nebo i oblake. Daleko su sitni, bijeli, poput bala pamuka, a iznad mene tamni, olovni, teški. "Hoće li kiša", pitam se. Odgovor ne znam.

Buka automobila na obližnjoj cesti. Jurnjava koja često izgleda kao bez cilja. Svi nekuda žure, jure.

Nemaju vremena stati, zastati načas. Nekoliko stotina metara zračne linije od moje kuće gradi se nova velika cesta. Unaokolo prašina. Odzvanja grozna buka. Uz gradilište sivi pojas prašine koja se iza svakog vozila i stroja diže u oblacima. Ceste nam trebaju, zato se i grade, a tada nestaju kilometri šuma, žbunja, proljetnih cvjetova, trava više nije zelena jer čovjek uništava prirodu zaboravljajući da i ona živi.

Dok sam tako razmišljala čula sam tihi cvrkut ptice. Gledala sam gustu krošnju oraha ispred moje kuće koju je vjetar lagano ljuljao tražeći u njoj postelju za ovu noć što dolazi. U toj idili pjev ptice je bio sve glasniji. Osluškujem kako pjeva. Nekad tiho i dugo, a nekad kao da usamljena djevojka oplakuje svoga dragog.

Pjev ptice me načas trgnuo. Nisam više bezvoljna. Neobični trnci proželi su mi tijelo. U životu nije sve sivo i tmurno. Taj pjev ptice, zapravo običan i svakidašnji, podsjetio me na jedan događaj, a ujedno i doživljaj.

Jednog poslijepodneva prije godinu dana, kada je sunce sporo odlazilo na počinak, okupili smo se u Lukovdolu, u Goranovoj rodnoj kući gdje se otvarala iznimno zanimljiva izložba slika i grafika, a zatim na verandi te iste kuće i recital poezije. Sjedili smo gusto zbijeni jedno do drugoga, ni žamor se nije čuo. Zrake sunca na licima prisutnih crtale su nepravilne crteže. Igru svjetla i sjene što su je stvarale zrake sunca i vjetar koji je ljuljao grane velikog duda u dvorištu bijaše pozornica za recital.

Nada Subotić izlazi pred nas. Ne predstavlja se, ne pozdravlja nas nego odmah govori stihove Jure Kaštelana. Čas glasno, čas tiho. Glumica u zanosu priča o dragom čovjeku, prijatelju i životnom drugu. Stihovi koje govori su priče njegovog djetinjstva, njegove ljubavi prema rodnom kraju i ljubavi prema prirodi.

I dok gospođa Nada govori stihove tiho, pa sve tiše začuo se pjev ptice sa dudove grane. Prozori su širom otvoreni, a pjev ptica sve prodorniji. Glumica se malo lecnula, ali je nastavila recitirati dalje. Ptica je pjevala, pratila je. Učinilo mi se da je razumjela preljepe stihove, da je razumjela ljubav prema životu. Pjev ptice bio je čas zvonkiji, čas tiši. Zapitala sam se tko bi u tom času bio bolja muzikalna pratnja. Svaki stih bio je jedan doživljaj. Spoj ptice iz prirode, glumice koja govori stihove samo bi u tom času najbolje osjetio pjesnik Kaštelan koji je živio prirodu, a glumica Nada Subotić to znala glasom i glumom iskazati.

Eto kako malo treba da čovjek osjeti ljepotu prirode. Malo treba da osjetimo da sklad lijepog i dobrog postoji. da postoji sklad prirode i čovjeka. bila je to jedna ptica koja je pjevala, jedan recital, jedna grupa prisutnih. Tada sam osjetila da čovjek ipak u prirodi živi skladno, a taj sklad je obitelj u kojoj vladaju nepisana pravila samo treba znati živjeti, nekada zastati, osluhnuti.

Zato će i nova cesta po kojoj će juriti stotine automobila, iznad koje će biti oblaci izgorjelih benzinskih plinova, nekad možda i oživjeti jer priroda je ponekad jača od čovjeka i njegovog ne tako rijetkog agresivnog ponašanja.

Ana Mirković,
3.a
Šk.godina 2002./03.

ZAJEDNIČKE VRIJEDNOSTI KAO ODGOVORI SVJETSKOG NAPRETKA

Zimska hladna noć. Oko ulične svjetiljke što baca sjenu na prozor plešu tisuće snježnih pahuljica. Svaka od njih ima ritam svog romantičnog valcera. Približava se jedna drugoj i kao da joj nešto zbori. Kako je lijepo gledati i uživati u vrtlogu snježnih pahuljica! Podsjećaju me na košmar u kojem vlada neobičan red i uvažavanje jer ni jedna pahuljica ne stoji na putu drugoj. Svaka je jedna zvjezdica i asocira me na plemenitost, sreću i ispunjenje želja. Lijepo je imati svoju zvijezdu. Pogled mi nevoljko napusti zimski ugođaj i zastane na stolu prepunom dnevnih novina od danas, jučer i nekoliko dana unatrag. Sve su naslovnice iste. Sve samo bombastični naslovi. Smrt, nasilje, terorizam, rat, glad, prijetnje, sukobi, mržnja. Pitam se gdje je sada uvažavanje čovjeka kao osobe, države kao države, naroda kao naroda, djeteta kao budućeg čovjeka? Uspoređujem zamamni plesni let pahulja - zvjezdica i život na planetu. One se ne sudaraju, ne priječe jedna drugoj put jer su dio iskonske prirode. A današnji svijet?

Milijuni ljudi žive u strahu, siromaštvu, nesreći i tuzi. Ugnjetavaju ih i ne razumiju oni bogati, sretni i veseli što su u potrazi za novcem izgubili osjećaje, što tjeraju sve s puta do moći, a ne oslobađaju radost kao snježne zvjezdice oko ulične svjetiljke.

Što je uzrok takvih životnih razlika? Svijet u globalu ne želi upoznati ni prihvatiti različitosti jer ga ne zanimaju. Ne želi prevladati i usvojiti kulturne, rasne, političke, vjerske i jezične različitosti. Ne želi učiti od (za sebe) manje vrijednih. Ne želi prevladati strah od nepoznatog. Ne želi prihvatiti da mali čovjek malog naroda ima dušu, ima svoju kulturu i način života koji često može pomoći da se prevlada taj stvarni strah od nepoznatog, čime bi se postiglo da borba protiv predrasuda doživi uspjeh. Barem u nekoliko rundi u bitki za ravnopravnost, afirmaciju pozitivnih vrijednosti i kreativnosti pojedinca i naroda nasuprot globalizaciji.

Iz svake životne situacije treba učiti. Život treba biti borba za napredak, za nestajanje podjele na Europu, Afriku, Aziju, Ameriku, djecu bijele, crne ili žute puti...

Da bi se to ostvarilo, treba omogućiti da se transfer novih tehnologija bazira na

principima suradnje i razmjene. Tako bi se povećalo materijalno bogatstvo. Tako bi se iskorijenilo siromaštvo, a povećala bi se mogućnost razmjene i uvažavanja tradicionalnih znanja i vještina što gube svoje mjesto u utrci sa suvremenom industrijalizacijom. Oživjeli bi obrti, rukotvorine, stari zanati koji su gotovo nestali...

Krajnji cilj takvih smjernica bio bi stvaranje trajnog i stabilnog mira kao potvrde da je svaki pojedinac važan za dobrobit cijelog čovječanstva. Mislim da nisam utopist kada želim da se svijet orijentira na male zemlje i narode, na njihov način života i da ih uvažava. Taj isti svijet sjeti ih se u slučaju interesa, ratnih sukoba ili političkih nemira, prirodne katastrofe koja odnese ogroman broj ljudskih života...Srećom, moj kontinent Europa jedan je od najpromtnijih i najhumanijih kada u takvim situacijama treba reagirati ili pomoći.

Sada je u mojoj glavi košmar. Je li u mom svijetu pokretač samo novac? Sjećam se knjiga i novina što pišu o Afganistanu i ženi liječnici koja svoje medicinske sposobnosti, vještine, znanje i ljubav prema pacijentima mora skrivati samo zato jer je žena. Dok u svijetu bude takvih naredbi da žene moraju skrivati lice, da se žene prodaju, da ljudi o sebe uprežu plug - tu napretka neće biti.

Listam dalje novine. Pročitam ohrabrujuću vijest o pomirenju na Bliskom istoku i prekidu vatre. To me razveseli i daje mi nadu da će pravednost, uspjeh, znanje i mudrost te prijateljstvo postati novi temelj sigurnijeg svijeta, napretka i skladnog života. Zato je neophodno eliminirati nasilje u medijima i filmskoj industriji. Treba lijepom riječi, postupkom prema čovjeku graditi novi život.

Moramo naučiti da se naša solidarnost ne događa samo u posebnim prilikama, da se sjetimo bolesnih, nesretnih, osamljenih, izgubljenih u materijalnim i psihičkim nedaćama. Naše društvo ne treba i ne smije čekati prigode. Ne treba radost dijeliti za Božić, Novu godinu, žalovati i suosjećati nakon katastrofe.

Napredak naroda i svijeta treba tražiti u napretku tehnologije. Treba se boriti za iskorjenjivanje bolesti, omogućiti da se istraže i pronađu lijekovi djelotvorni za sve bolesti i sve bolesne ljude. Želim da djelotvorni lijek bude pristupačan i u siromašnim zemljama da život ne završavamo u teškim mukama.

Da bi se moje zamisli ostvarile, da bi svijet mogao potvrditi da se ostvario napredak treba graditi prijateljstvo i povezivati ga mostovima koji ne pucaju. Mostovima koji spajaju nekad nespojive strane. Ima li nečeg ljepšeg od mosta gdje će prijateljstvo biti izgrađeno na osnovu miroljubiva razumijevanja prema ljudima bez obzira na socijalni stalež, rasu, geografsku pripadnost...

Tako i moja mala država utire svoj put do pripadnosti zajednici europskih zemalja. Nadam se da će prepoznati Hrvate kao jake, snažne ljude s jakom kulturnom tradicijom. Želim da se naše vrijednosti utkaju u temelje svjetskog napretka. Želim da ljubav, prijateljstvo i tolerancija te materijalno blagostanje nadvladaju rat, strah, terorizam, siromaštvo. Želim sretan život na svim meridijanima i paralelama.

Snježne zvjezdice što plešu oko svjetlosti ulične svjetiljke asocirale su me na dvanaest bijelih zvijezda na plavom polju zastave Europske zajednice. Kad i moja domovina bude članica, zemlje iznad kojih se vije plava zastava bit će sretne jer će nestati granice. Nadvladat ćemo predrasude prema nepoznatome bez potcjenjivanja malih naroda i država.

Sreća će biti još veća jer će biti izgrađen novi odnos gdje će se cijeniti i uvažavati prave vrijednosti. Kao buduća liječnica trudit ću se svim silama da tom napretku doprinesem marljivim radom i ljubavi prema čovjeku, bolesnom i zdravom.

Ana Mirković,
4.a
Šk.godina 2003./04.

Kaj, časopis za književnost, umjetnost i kulturu, promovira kajkavski jezik, svake godine raspisuje Natječaj za kajkavske književne radove učenika srednjih škola Republike Hrvatske.

GRAD DEJANCE

Dejance so zagonetka ki mi se javla od rojenja. Iše mjhen šov sn v Dejance v poset očevi rodbini. I se do sad, Dejance so značile rodbino. Koku sn v Mrkople završaval osnovno školo, se sn več mislil o Dejancah ko o novem grado ki sad grem v srednjo školo več dva mesca. Spočetka sn zanemarival strah zbok noveg života ki je počel sega petnajst minut vožne od mog Mrkopla. Sda sn leti. Valda je večji del prilagodbe proušo. Upoznal sn pajdaše ki bomo deljili smeh i plač štiri leta. Profesori niso žifčani, al dajo preveč zadač.

Ipak mislim da je strah od noveg proušo i da so Dejance postale maja rutina. V Mrkople se stanem u 6,15, zrihtan se i projden v Dejance. Debeli sloj mgle skrivle taj grad. Zmučen ko ps pršou sn v školo i srel svoje pajdaše. Kda pride veliki odmor, z Matijon i Roberton gren zet nekaj za pojest. Usput se mrva pospominamo. Kda je škola gotouva, projden v grad i glejdan. Vidin život. Lidi so zadovoljni. Žive v sklado z prirodon.

Dejančani uživajo v brdima i zelenim nivama ki ih sam Bog daruje.

I jest sn sda leti. Uživan v blagostanje kaj ih dajo Dejance. Hiše so neregjene v praun domačem stilo. Majhene so zs spuštenimi strehami. Va tin hišan žive lidi kaj nejso ni svesni koku in je se blize. Škola, park, cirkaf, ambolanta, dučan, gostijona. Se je te blize.

Pršof sn na Vučnik do bake i dede, grejn vaditi i več je nuč. Dejance polahken tonejo va san, a iše ni pjet vur. Vaden i polahken finjivan. Stare prhaja pu me i gremo v Mrkopel. A jest bez glasa grem koku ne bi zbidiu grad ki mi je dnas tulko dav. Proušo sn ko Dejančan, a pršo ko Mrkopalac. I volin i jenega i drugega.

Nik Pleše,

1.b

Šk.godina 2004./05.

SREDNJE JORAK

Du to more živet samo za sada i za pole? Ka be nas danas v Lokvah belo da ni belo unih ljidi negda? Du je prišof prve? Kada? Otkod? Ne moren ja danas te v Lokvah živet, a da me ni briga ua une prije mene.

Počela sen tako misljet lone kada sen prve pot va živote hudila po Lujzijane va Srednjimo jorke, kada sen zašla va sako od 69 zidin hiš iz kojih so ljidi murole otseljiti da be se moglo naprovet jezero. Prvi pot va živote sen bela pr teh familijah, nošla sen va zidinah ustotke šaljac, ili alota, ili trog ugnjišća.

Pusljušala sen ljidi koje pomtejo to dio sela i unu doba i saj fanj o temo zvon. Nikada ne bon puzobela Hajšetovo fabriko i se koj sen va nje vidla.

Danas je naše lukvorsko jezero puno vodi. Deleč notre so zidine, deleč so ljidi čije so storje živele va njih. Valjda bon va svojimo živote jimela još kojepot priliko

obajt Srednje jorak. Bogzna kaku bodo zgledale zidine, cesta, Lukvorka i suhe žukve uz njo.

I zato muromo znat otkod smo, du je bif te prije nas pa bomo znole i du smo mi.

Ivana Pleše,
4.a
Šk.godina 2002./03.

STARA MANDOLINA

Du bi rekof da bon
Emput rada mela
Enu staru mandolinu?
Kad je zasvirala
Se se va meni zbudilo!
Srce mi se polahki
Topit počelo,
A oči bliskale
Ko' dve zvezdice.
Son si mrva i
Zapopevala!

Ali nigdof ni znaf
Zakaj man ja rada
Enu staru mandolinu!
Ona ni svirala sama,
Nego je edin fant
Lipu prebiraf po žicah
I lahku osvojof eno dekle!

Mihaela Podnar,
3.b
Šk.godina 2004./05.

Skradski govor

BIG BROTHER ŠOU

Se do osamnajstega devetega 2004. naš narod ni znal kaj je reality show. Mogoče so kaj pročitali v novinah il kaj videli na TV Sloveniji, al večina ni imela tri čiste kaj je tisti Big Brother.

Kda je pršva RTL televizija, saki čvan «Lijepe Naše» dobil je priliko pošpijat v hišu i sam skužit oko česa se zdiže takova galama.

I...zamisljite! Skoro saki mvadi fant i devojka prate kaj se je dogodio v hiši. Starji pa špotajo da so prosti, da kunejo, da ni nič lepiga za videt, a seglih gledajo sako večer.

I va maji hiši si gledajo. Mami več ne smeta zmazano pošadje, tata je popistiu šah, a ja i sestra jedva smo prčakale novo emisijo.

A zakaj? Prašam se kaj so ti lidi napravavele? Zakaj se tuliko pravi o njimi? Zakaj se ne brinemo o važneme stvarimi?

Z manom je v razrede maja pajdašica ki je prvakinja Bugarske v biatlone, sda se bori za olimpijsko normo, prvakinja je Balkana, a večina Hrvatov ni za njo čua...

I političare so počeli spraševat o Big Brothero, a oni so si sretni da ih nišče ne praša kaj je z penzionerimi, kakove so to bedastoče v zdravstve, pudemo v Evropo il ne? Meni se čini da so naši političari si sretni da je nekaj drugo v prvem plane i da in je tisti Brother umesto one «Kruha i igara»...

Du si ti lidi ki su saki dan na televiziji? Kaj ih pokreče? Zakaj se rivajo pred oči cele zemle? Kaj so oni dobrega naredivi ili rekvi?

Meni se čini da smo si žrtve nekakvega TV PROJEKTA. Spet se pokazao da je TV zvatno tele. Dva-tri pot si na ekrano i ti si «slavan»! Balzac je rekal: «*Novac je jedini moderni Bog*», a mi dnas moremo dopunit: «*Novac i televizija SU moderni bogovi*». Bu iše mrva gotov ta cirkus?

Nizozemac John de Mol skopčal je psiho onih ki gledajo i ki se natječo , a zaprav, se se vrti oko dinarov. Nehče je več odavno rekal:»*Tko smo mi, tko je ovaj svijet?*» Prašam se kam gre tisti svet? Kam grejo mvadi ki so im idoli skup mvadih ki nič ne dela, ki nič pametnega nimajo za reč?

Se skup, ta emisija nam je nametneta. Saki ima svoje mišljenje i svojo gvavo da š njom gospodari. Du zna, mogoče neki fant skuži koku se bedasto ponašajo mvadi kda se napijejo il koku je grdu čet kda kunejo od jutra do sutra...

Na kraje, mi smo tisti ki držimo dajlinski v rokah... Mi smo tisti ki odlučimo koku
čmo provest naše vrme ki nam je fraj.

Spek, jeno mi ni jasnu? Treba li z bok dinarov stvarat i nametat krive idole?

Darija Acinger,
4.a
Šk.godina 2005./06.

Delnički govor

JESENSKI VJETRI

Jesenski vjetri pušu,
Po njivama se vuku.
Suho lišće razbacuju
I još im nije dosta.
Ruže su prevrnuli,

Svijeće na groblju ugasili
I svaki kut pregledali.

I baš kad sam pomislila da će me zaobići,
U kosu su mi ušli.
Oh, kako su me ružno raščupali.
O, jesenski vjetri ne ćemo se tako,
Ja ću se bakinim šalom zamotati,
Rukavice nataknuti,
A onda vi pušite, pušite!

Mihaela Podnar,
3.b
Šk.godina 2004./05.

MORJE

Tama prhaja,
Nebo se zapirje,
Zvezdice ni ene ni.
Vetr mi mera neda!
Morje se jadi,
Valovi su visoki!
Zakaj se jadi,
Prašala be ga,
Ali bolj da se ne
Prbljižin,
Još bo me zelo!

Se son dalj,
Još ga z enim okon gledan,
A z srcon son več
Duma!
Va mojih lepih šumah
Na velikih livadah,
Pod velikon bukvon,
Zavaljena
Ki me nikakovo morje
Ne more!

Mihaela Podnar
4.b
Šk.god.2005./07.

Skradski govor

ZAVAVIK

Oprostite kaj son te rada emela,
Kaj te rada eman i sad
Kada znan da je prišof kraj.
Oprostite kaj son tvuja vusta kuševala
Iz tvojih uči krala sjaj.
Oprostite kaj ne moren bez tebe
I sada ka prišof je kraj.
Ali eno moraš znat:
Ja nigdar nebon pozabila nate,
Va mojime srci zavavik bo ostala nada,
Ostale buju suze va učih kojimi se jadan,
Ostali buju trenutki prazniga čakanja...
Zavavik...

Anita Žagar
4.b
Šk.god.2005./06.

Skradski govor

U Svjetskoj godini fizike (2005.) Hrvatsko fizikalno društvo u suradnji s Europskim fizikalnim društvom (EPS) raspisalo je natječaj *Ljepota fizike* na kojem su se dodjeljivale nagrade u osam kategorija, među ostalima za priču, esej ili pjesmu koje na posredan ili neposredan način govore o fizici, fizikalnoj pojavi ili fizičaru.

LJEPOTA FIZIKE

Fizika... Ništa lijepo ne pada mi na pamet...formule...brojevi...jaaako veliki brojevi...ispit...loša ocjena....noćne more....horror...jesenski dan...

Kiša lije kao luda i užasno je hladno. Zaspala sam i moram se spremi u deset minuta i stići na bus. Izlazim van iz kuće i ugazim svojim prekrasnim novim tenisicama u naajveću i najprljaviju lokvu u Ravnoj Gori. Hodam cestom kad kraj mene projuri neka žena u crnom yugiću i cijelu me smoči.

Tako mokra, smrznuta do kosti, prljava i pokisla dođem u školu. Da, tip koji mi se sviđa vidio me tako «sređenu» i mislim da mu se nakon ovog prizora neće približiti ni preko Interneta. Izgledam kao zadnji beskućnik.

Došla sam pred učionicu, a mog razreda nema. Okrenem se i vidim kroz cijeli hodnik svoje stope, onako «lijepe», čisti dokaz mog fizičkog postojanja. Ili fizikalnog? Ne samo da će me profesor zamrziti jer opet kasnim, nego već vidim čistačicu kako trči za mnom po cijeloj školi i udara me metlom. Za njom trči domar i urla jer sam laktom potegla po svježe okrečenom zidu. Ajme, ovo je ŽIVA KOMA!!!

Ulazim u razred. Nisam ni prekoračila svojom prljavom cipelom prag, kad me dočekala profesorova paljba:

»Barbara, ovo je već trideset i peti sat da kasniš. Kad si već došla, ostani pred pločom i reci nam prvi i drugi Newtonov zakon.»

Ajme, to je trebalo jučer naučiti, a meni su se po glavi motale najslade oči na svijetu. Profesor, kao da čita misli, reče:

»Daj, pokreni se. Da je Newton mislio na gluposti, nikad ih ne bi smislio...»

«Ne znam, profesore...»

«Dobrooo. Hmmm, ti si iz Ravne Gore. Tamo je rođen poznati hrvatski fizičar pa nam reci nešto o njemu.»

«Znam, to je Branimir Marković! I rođen je isti dan kao i ja!»

«Mislim da to baš nije najznačajnija stvar iz njegova života» zaključio je profesor.

A ja sam stajala, i mislila, ali iz te moje smušene glave ništa nije izašlo. Zaboravila sam i SVOJ datum rođenja. Glavom mi opet brzinom svjetlosti jure neki bikovi, rakovi, crna kosa, plava kosa... I kao iz topa ispalim:

«Ljubav! I ljubav je fizika!»

Razred se grohotom smije, a ja propadam u dubinu...Iz crnila izranja Einstein s rogovima na glavi i bocka me svojim trozubom...Kao što Minos određuje kaznu grešnim ljubavnicima, Einstein me osuđuje na vječno pisanje zadaće iz fizike uz jedinu repliku

«Moram napisati zadaću iz fizike, moram napisati zadaću iz fiz...»

Jož, netko me drma za rame. Otvaram oči. Mama! Fizika! Einstein! Zadaća! Zadaća! Zaboravila sam napisati zadaću iz «fize».

U sobi je još mrkli mrak. Upalim stolnu svjetiljku, otvorim rječnik i krenem. Čekaj malo! Da nije te grozne «fize» i onih ozbiljnih istraživačkih faca možda bismo još

uvijek bili u mraku!!! Bez struje i telefona, što znači da ne bi bilo ni TELEVIZORA, ili, još gore, računala... Bože, pa fizika je svuda, svuda oko nas. Ojoj, pa i u meni kada trošim kalorije ili... RAD – i to je fizika... Stvarno, više mi nije teško napisati zadaću. Nije fizika babaroga...

Barbara Vančina,
2.a
Šk.god. 2005./06.

LJEPOTA FIZIKE

Ljepota fizike je upravo u tome što je fizika u potpunosti prisutna u svakom segmentu našega života. Sve što nas okružuje, stvari i pojave mogu se objasniti fizikalnim zakonima. Toplina sunca, strujanje vjetra, zvukovi, morski valovi, gravitacija, slobodan pad, privlačenje magneta, strujni krug, lom svjetlosti...sve su to pojmovi koje proučava i definira fizika. Tko zna kakav bi danas bio naš život da nema tih fizikalnih otkrića...možemo samo pretpostavljati.

Vjerojatno ne bi postojale tvornice da James Watt nije 1769. patentirao parni stroj koji je postao prekretnica u industrijalizaciji. Svi kućanski uređaji koji nam olakšavaju svakodnevne dosadne kućanske poslove, televizija, računalo i telefon koji nas povezuju s cijelim svijetom ne bi bili izumljeni da prije mnogo godina nije otkrivena struja. Zasluge za taj izum pripisujemo poznatim fizičarima Alessandru Volti, Georgu Simonu Ohmu, našem Ličaninu Nikoli Tesli, ali i mnogim drugima manje poznatim imenima koji su se bavili tim problemom.

No, izum struje već je pri vrhu piramide otkrića. Nameće se pitanje kakvi su bili počeci te znanosti. Da su ljudi davno prije proučavali prirodne pojave i svijet oko sebe pokušavali «reći» jezikom fizike, dokazuje nam rimski pjesnik Lukrecije koji je u svojoj pjesmi «O prirodi stvari» potvrdio da su sve tvari građene od atoma. Gibanje atoma znanstveno je dokazao Robert Brown. A u skladu s tim naš fizičar Ruđer Bošković postavio je teoriju o međudjelovanju čestica tvari u kojoj objašnjava da između čestica tvari postoji međusobno privlačenje i odbijanje. Njemu u čast danas imamo institut «Ruđer Bošković» gdje se obavljaju razna fizikalna istraživanja.

Koliko su samo stoljeća ljudi živjeli u zabludi da je Zemlja ravna ploča na leđima slona. Tada iz srednjovjekovnih magli i sumraka izranja Nikola Kopernik i postavlja «bogohulnu» teoriju da je Sunce u središtu svemira i da Zemlja s ostalim planetima kruži oko Sunca. I pod cijenu vlastitih života znanstvenici su branili svoje stavove i otkrića. Jer crkveni teoremi i nova astronomska otkrića nisu bila nimalo kompatibilna... A reći pred inkvizicijom «Epur si muove» bilo je uistinu hrabro. Tko bi pomislio da će te tri riječi toliko promijeniti poimanje svemira i svijeta koji nas okružuje...

Pitanjima svemira između ostalih bavio se Johannes Kepler postavivši zakone koji su po njemu dobili ime. Konstruirani su prvi dalekozor, termometar, temperaturene ljestvice... Ali i atomska bomba...

Veliki umovi poput Isaaca Newtona i Alberta Einsteina do svojih su otkrića došli sasvim slučajno. To potvrđuje anegdota o Newtonovoj jabuci.

A Einstein je bio čudo od djeteta posebno nadareno za fiziku i matematiku. Često je ispravljao svoje profesore zbog čega je bio u sukobu s njima i zamrzio je školu kao instituciju. Tko bi rekao da će taj nestašni dječak postati jedan od najvećih imena u fizici i dobiti Nobelovu nagradu za svoju teoriju relativnosti...

Sva ta imena, poznata i manje poznata, pomogla su da bolje razumijemo svijet oko sebe, olakšali nam život, proširili vidike i perspektive... Čak i u naizgled nespojivoj kombinaciji fizika je ušla u svijet književnosti. Nije li teorija o leptirovom efektu iz usta Iana Malcolma, neobičnog profesora iz Crichtonovog «Jurskog parka» dokaz o suživotu prirodnih znanosti i umjetnosti? Pa, na kraju krajeva, i pisati literarni rad o fizici dokaz je da znanost itekako može biti tema o kojoj se, ma koliko to ispočetka izgledalo nespojivo, može pisati.

Budući da je ovo Međunarodna godina fizike nadam se da će i fizika kao nastavni predmet postati modernija, s više praktičnih sati i pokusa, posjeta institutima i muzejima, suvremenim laboratorijima kako bi svaka vlada shvatila da nijedno istraživanje za dobrobit čovječanstva nije preskupo, a svako dijete na svijetu znalo i shvatilo koliko nam ta znanost olakšava i uljepšava život, koliko joj dugujemo i u čemu je njena ljepota.

Ivona Andlar,
3.a
Šk.god.2005./06.

Međunarodni institut za književnost raspisao je natječaj ERATO za najljepšu lirsku pjesmu. U kategoriji učenika srednjih škola ERATO Teen pristiglo je više od 2 000 radova iz Hrvatske, BiH i dijaspore. Srednja škola Delnice bila je nominirana u kategoriji „Škola s najvećim odazivom“, a 4.b "Razred s najvećim odazivom". U zbirku odabranih radova uvršteno je 27 pjesama naših učenika.

NADA U LJUBAV

Nekad! Na livadi
punoj cvijeća,
pod nebom noćnim
ti i ja!

Gledamo mjesec,
brojimo zvijezde
što nam nebo krasi
dok sva se svjetla gase.

Dok ljubim ti oči
osjećam, sva goriš
od ljubavi lude
što sretne nas veže.

I znam, sretna si
ko nikad prije,
ali ne slutim - ljubav tvoja
prava ljubav nije.

I prolaze dani,
svi ko onaj prvi,
još vatra ljubavna gori,
još ljubav u meni plamti!

I ti misliš da ljubiš,
al' se varaš jako!
To samo tvoj je hir
dok ja te volim jako, jako!

I shvaćaš
da to nije ljubav,
da ja nisam takav
kakvog oduvijek si htjela!

I tako ja,
naivan ko dijete,
pred tobom stojim,
a ne slutim...

Premda sve je gotovo,
još pomirio se nisam!
Možda ima još nade
da i ti zavoliš mene!

Danijel Milišić
4.b
Šk.godina 2003./04.

APATIJA TIHOG PRIJELAZA

Osjećam ti dah
opijen pjesmom psihodeličnih vrba
i usamljenih proljetnih noći
zli anđeli
i prokleti snovi
prebacuju tamu preko naših dodira.
Opet sam sama...
Sama nemirna simfonija crvene rijeke
u mojim venama
stvara nebeske zvukove.
I ono što dolazi
postaje dio moje krive interpretacije
- vječnost je marioneta što pruža prividni sjaj
(sakriven u oku promatrača)
...a ti držiš sve konce...
...na licu mjeseca posvećenog tvojim imenom.
Prošlost je prodana
a budućnost nedorečena.
...prokletstvo iza mojih nevinih mora
i moja neba
rasječena mostovima koje ti nesvjesno gradiš.
Stepenište do oceana sudbine
vodi preko neprijelaznih granica
snova i boli
i divljine morbidnih zvijezda što bacaju svoje čari
na oronule kaveze davno izgubljenih horizonta.
Previše je pitanja
što nas boje u sivo
i zbog svega što si ukrao dugim sada hodaš poljima iskrivljane slike
- ja ne mogu pomaknuti planine
jer one su isto što i ja - samo lagani presjek

tvoje životne linije...
...praznina tvog pogleda
zrcali se u osušanim jezerima moje unutrašnjosti
a tvoje riječi
poput nemirne kose vjetra nemilosrdno šibaju moj korak
dođi... Uzdigni me
ja gorim u tvom plamenu
i živjet ću u tvojoj boli...

Dina Ožanić
3.a
Šk.god.2003./04.

DANI KRUHA

U ime Oca, Sina i Duha Svetoga
Neka sva polja blagoslov prati
I sačuva nas od grijeha,
Neka se Lijepom Našom žito zlati.

Sunce je zlatno sijalo,
Malo je zrnje klijalo,
Oblak ga tamni rosio,
I zelenom bojom ga pojio.

Stasalo je zrnje maleno,
Kao majčino dijete,
Djed ga je milovao ponosno
I pogledom nježno govorio,
"Ovo je zaista predivno."

Odoru je zrnje zlatnu obuklo
I djeda zvalo šapatom tihim:
"Beri me brzo, beri me pažljivo."

Žito od kojeg nam ova tijela
Kroz kruh su darovana da bismo trajali.

U tom hljebu vidim i našu dušu
Dobrotu i poslanje, svetu glad.

Šaka brašna, malo vode i soli
I ne boj se, ništa ne boli

Zamijesi se tijesto
I kvasca malo izmrvi.

Srce puno ljubavi
Što za sreću kuca,
Još se samo doda,
Koja dobra duša.
I dok miješaš, dodaješ kakav lijepi san.

Štruce su mirisne i meke,
To je kruh ispod peke,
Okusa slatkog od brašna glatkog.

Drvo iz tvoje šume, Gospodine moj
Ožarit će taj kruh, pretvorit ga u sunce.

I sklopi ruke prije svakog jela
U molitvi pred otajstvom kruha
Pa ćeš snagom uma i vedra čela
Biti zdrava tijela i zdrava duha.

Ivona Grgurić,
1.a
Šk.godina 2003./04.

STARA LIPA

Dani prihajaju, sonca već ni,
Va mome vrtu stara lipa spi.
Zime so se težje, leta joj grejo,
Nišče joj ne reče, a zakaj pejt smejo.

Sidi mirno va svoji strani,
Nič ne prigovara, nič se ne brani.
Led joj škodi, grane već nima,
Žuto listje već polahkin poprima.

Nič ne praša, nič joj ne smeta,
Sigurno misli to so već leta.
Več pedeset let ponos je hiši mojoj,
A ja va školi pripovedam o lipi svojoj.

Ona bo vavik naša sreča,
Naš ponos i radost največja.
Gdo je nima rad nek briše,
Jer ona bo vavik simbol moje hiše.

Helena Štimac,
I.a
Šk.godina 2003./04.

OLIMPIJSKI ŠPORT I KNJIŽEVNOST

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa zajedno s Hrvatskim olimpijskim odborom raspisalo je natječaj za najuspješniji literarni rad za učenike i studente. Osnovni cilj natječaja bio je povezivanje književnosti i proslave olimpijskih igara. Zadane teme literarnih radova bile su: stjecanje osobnosti, fair play, radost napora, poštovanje drugih, ravnoteža tijela i duha.

RADOST NAPORA

Zimski sumrak naglo se prikrađao selu. Bezvoljno sam tamarala kućom. Nisam ni gladna ni žedna, nisam vesela, ali ni odviše tužna. Obuzela me neka čudna tupost, ništa me ne zanima.

Jedva, krajičkom oka, skrenem pogled prema TV ekranu jer je komentator glasom koji je podrhtavao od poštovanja najavio novu zvijezdu svjetske gimnastike. Ah, još jedno novinarsko pretjerivanje, pomislila sam! Tek iz beskrajne lijenosti pogled mi ostaje na televizoru.

Sićušna gimnastičarka uz zvukove neobične glazbe počela je svoju točku na tlu. Nakon nekoliko njenih pokreta prenula sam se. Ovo je nešto posebno! Najprije se, kao najpodatnija svilena tkanina dotaknuta daškom povjetarca, izvijala na mjestu, a onda kada je glazba naglo ubrzala ritam, u nekoliko uzastopnih premeta čitavu površinu preletjela kao najelegantnija gazela.

Kako je glazba mijenjala ritam, od sporijih do najbržih, od življih do zaglušnijih, od klasičnih do avangardnih tonova, tako su se pred nama naglo smjenjivale sve najnevjerojatnije figure, svi ljudski karakteri. Čas je bila stidljiva, povučena djevojka, čas drska djevojčica, čas zamamna, rafinirana ljepotica, čas vilinsko biće iz bajki, čas bezobrazna uličarka, čas požrtvovna, brižljiva majka i prijateljica.

Bila sam zadivljena dinamikom pokreta, raznolikošću izraza lica, izražajnošću ruku, brzinom nogu, bezbrojnim skladnim izmjenama figura.

I komentator, koji je na početku vježbe počeo iznositi mnoštvo statističkih podataka o karijeri, ušutio je. Iako je dvorana primala 20 tisuća posjetilaca, vladala je tišina kao da osim glazbe i gimnastičarke nitko nije prisutan.

Nije nam predočila samo bogatstvo ljudskih karaktera, već su mi se na momente nametali prizori životinjskog i biljnog svijeta iz filma «Ta divna stvorenja». Zapanjena i ushićena, nisam odmah primijetila da je točka završena. Mirna kao stijena, pogleda uprta u daljinu, sa očima koje su blistale nevjerojatnom bistrinom, čitava figura odisala je snagom koja izaziva strahopoštovanje. U dvorani najprije tajac, a zatim pakao. Članovi tima i trener skočili su na noge plješćući i grleći se, a dvoranom se prelomio frenetičan aplauz. Oduševljeni gledatelji, kao da dolazi plimni val ustajali su i povicima izražavali svoje divljenje i radost. Dvorana je podrhtavala od pljeska koji je bivao sve jači i trajao dugo, dugo – minutu, dvije, pet.

Kamera je usmjerena na lice gimnastičarke. Ubrzano je disala, niz njeno se lice kotrljalo nekoliko suza kao da ni sam nije sigurna gdje se nalazi. Zatim se licem razlio smiješak.

Iako visoka samo 150 centimetara, čitavim tijelom zračila je ponosom, radošću i snagom. Kao da poručuje: «Što hoću, ja i mogu!». I sve nas je prožeo ponos, kao da smo svu viđenu ljepotu stvorili vlastitim naporima, sve nas je obuzela radost što smo svjedoci jednog izuzetno izvedenog djela, svi smo u sebi osjetili snagu kojom možemo savladati sve teškoće.

I svi smo bili beskrajno ponosni i sretni što pripadamo čovječanstvu koje je sposobno stvoriti takvo savršenstvo i da u manje savršenim pojedincima izazove osjećaj da je savršenstvo moguće, ako uložimo puno vremena, mnogo napora, odricanja i više ljubavi u posao koji obavljamo.

Konačno su se i suci trgnuli. Na semaforu su se pojavile samo visoke ocjene, najviše. Pljesak nije prestajao, a u nekoliko gracioznih pokreta gimnastičarka je pokazala najizraženije figure svoje vježbe.

I zaista nikada, baš nikada, neću zaboraviti malenu gimnastičarku i ushićenje i radost koju je probudila u meni svojim naporima.

Ana Mirković,
I.a
Šk.godina 2000./01.

Prvo mjesto u međunarodnoj konkurenciji.

RADOST NAPORA

RAD, RAD, RAD i nakon rada ponovo rad... neizostavan recept svakog vrhunskog sportaša ili bilo kojeg sportaša koji to želi postati. Koliko je samo vremena i začina potrebno dodati u taj jednostavni recept, jer, kako god odmiče vrijeme, tako zahtjevi prema sportašima postaju sve veći.

Dok moji treninzi iz mene cijede svaki atom energije i znoja, istovremeno mi daju novu perspektivu življenja, borbe i unedogled dugog nastojanja za brže, bolje, više (i to ne samo u sportu, već i u svakidašnjem životu). Možda je najbolji način o radosti napora progovoriti kroz priču o Petri. Moju sportsku priču.

Kaže se da puno toga potječe iz obitelji, pa tako i ja svoju ljubav prema skijanju nasljeđujem od svoga oca. Moj tata Marko zagriženi je alpinac i mislim da je nemoguće izbrojati dane provedene na skijama s njim. No, nisu samo skije naš zajednički sportski nazivnik – tu je i učenje plivanja, ronjenja, rukometa, košarke i odbojke... A najveće znanje koje posjedujem što me tata naučio jest – uživati u naporu! Jer, poslije napora dolaze rezultati!

Sa šest godina postala sam članicom trkačko-skijaškog kluba u Mrkoplju. Tu je započela moja prva prava ljubav. Nikad, baš nikad me nitko nije morao tjerati na treninge. Tjerala me je ljubav, samo ljubav i želja da postajem bolja. Propustiti trening za mene je poput smrtnog grijeha. Uloženi naponi i savjesnost počeli su se vraćati kroz sve uspješnije rezultate. A sve bolji rezultati pojačali su moju motivaciju i tako sam postala karika u krugu Petra – uloženi trud – dobri rezultati. A u trenutku kada pobjeđujem, nema ničeg na svijetu što ne bih mogla. Adrenalin mi proradi te mi se čini da je čitav svijet moj. A svakim novim treningom ili naporom, svakom utrkom bolje sam upoznavala svoje mogućnosti. Često bih samu sebe iznenadila.

Nakon posljednje godine prava sudjelovanja na Topolinu, moj klub nabavio je nekoliko starih biatlonskih pušaka, pa smo, pored napornog trčanja na skijama, još počeli nositi dodatni teret na leđima. A moja prva ljubav prerasla je u pravu, zrelu ljubav. U biatlonu sam našla način koji će me učiti kako da rastem i rastem. Biatlon

je zahtijevao puno više mog vremena i prestala sam raditi mnoge stvari koje čine sastavni dio dana mojih vršnjaka – previše gledanja TV-a, kompjutora, izlaženja u zadimljene kafiće... Taj period mogu nazvati «dani ponosa i slave» jer je sve išlo baš kako treba.

NO, ČOVJEK NAJBOLJE UPOZNAJE SAMOG SEBE KAD MU JE NAJTEŽE.

U svibnju 2003. dogodila mi se nesreća u kojoj sam zadobila težak prijelom lijevog bedra. «Nema treninga dugo, dugo...» rekao je liječnik. No, slušajući njegove riječi koje još nisu bile pravo ni izgovorene, znala sam da ću još iste zime skijati. Mnogi su bili skeptični u pogledu mog daljnjeg aktivnog bavljenja sportom, ali, nekako u dubini srca osjećala sam da to mogu, da je ta želja zapisana u svakoj kapljici moje krvi.

Sedam mjeseci bila sam na štakama, a osam ih je prošlo do prvog treninga na snijegu. No, to nije bio period mirovanja. Radila sam više no ikad, nisam ni sanjala da moja tolerancija na bol može doseći tolike razmjere. Plivala bih po dva kilometra dnevno, na štakama hodala pet do šest kilometara...

Tada mi se dogodilo nešto što mi je pomoglo shvatiti da će sve ono što sam naučila kroz sport ostati u meni zauvijek – i kada gubim, i kada pobjeđujem! Znala sam: ako su psihički i tjelesni napor i uloženi trud veliki, čekaju me samo velike stvari – pobjede, ali one najveće – pobjede nad samom sobom.

Prilikom rehabilitacije u Selcima imala sam čast učiti od najboljih – od Kostelića. Promatrajući Janicu i Ivicu koji su uz sve svoje povrede izlazili jači, shvatila sam da je jedino što čovjeka može tjerati dalje u takvim trenucima upravo ta radost u naporu koja se vraća kroz pobjedu nad samim sobom, pobjedu nad strahom i beznađem. Gips mi je jednom prilikom rekao: »Moraš vjerovati, ako vjeruješ, sve je moguće.« U našem desetominutnom razgovoru dao mi je mnogo savjeta. Tada sam shvatila da su i neuspjeh, i poraz, čak i ozljede motivacija za rad. Te sam zime zaista skijala i uspješno nastupala na utrkama u drugoj polovici sezone.

Nakon godinu dana ponovo sam završila na operacijskom stolu kako bi mi liječnici izvadili šipke i bila sam izvan trenažnog procesa tri mjeseca. I tako ponovo sve ispočetka – trud, bolovi, napor, ali i radost jer je sve loše iza mene...

Sada, godinu dana iza operacije kao juniorka vozim svjetski Kup i nadam se Olimpijadi... Vjerujem da jednog dana mogu biti u top tri u svijetu, no bojim se i tog trenutka kada ću napustiti srednju školu jer je općepoznato da hrvatsko visokoškolsko obrazovanje baš i nije prilagođeno sportašima. A biatlon nije sport u kojem se rano uspijeva i u kojem postoje garancije bez obzira na trenutne uspjehe. No, jedno je sigurno – to je sport koji me usređuje i koji mi je višestruko vratio: svaku kapljicu znoja zamijenio kapljicom radosti. Iza mene su brojna odličja i brojni istrčani kilometri, sportske nezgode, brojne prijedene granice (bugarska, austrijska, švicarska, finska...)

Ali, ni medalje ni druga odličja ne mogu dočarati napor kroz koji kao sportašica prolazim. Jer, on je puno više od vidljivih trofeja. Taj napor je doza unutarnjeg zadovoljstva i ljepote zbog pomicanja ljudskih granica i neprekidnog dokazivanja samoj sebi. Osjećam da me čekaju puno veći napori.

Veselim se tome!

Petra Starčević,
3.a
Šk.godina 2004./05

METAL MELTING SUMMIT

MMS festival (Moć Mitova Staroslavenskih) iz Zadra raspisao je glazbeni, literarni i likovni natječaj međunarodnog karaktera, a za glavnu temu uzeli su staroslavensku mitologiju, vilinske svjetove, te zapostavljene predaje i priče.

MMS 2005 team posebno je pohvalio Srednju školu Delnice i profesoricu Jasminku Lisac za desetke poslanih radova, i istaknuo nas kao primjer svim ostalim školama u idućim MMS i ostalim natječajima.

REJA

Taj se dan u Kraljevstvu Vila dugo o čekivao. Toga će dana Reja napuniti devetnaest godina i moći će iskusiti život izvan vilinjeg svijeta.

Ona nije vila... ne... Ona je predivna djevojka plave kose čiji se uvojci lepršavo spuštaju preko njenih ramena, očiju plavih poput najbistrijeg izvora, krhkog stasa i zanosnog osmjeha.

Ne sjeća se kako je dospjela u ovo Kraljevstvo, odgojile su je vile kojima je ona bila kao kap vode koji su one brižno čuvale da ne ispari i njen otac, bog Atlant, kojemu je ona bila najveće blago na svijetu. Na njeno pitanje tko joj je majka, nitko joj nije htio dati točan odgovor, svi su izbjegavali tu temu. Kako je ona odrastala, znatiželja u njoj je bivala sve veća, a kako se bližio njen devetnaesti rođendan, činilo joj se da u Kraljevstvu prevladava neka čudna napetost. Ono što nitko nije znao bilo je to da se približava dan kada će Reja saznati tko je njena majka i da će joj se život od tog trenutka potpuno promijeniti...

PRIJE DEVETNAEST GODINA...

Sve je počelo onoga dana kada je Atlant šetao obalom Vilinjeg jezera i ugledao mladu djevojku kako umiva svoje lice i tiho pjevuši. Srce mu je počelo drugačije tući i cijelim tijelom preplavio ga je čudnovati osjećaj s kojim se nikada nije susreo. Znao je da mora saznati tko je ta djevojka, ali je morao smisliti način kako joj prići.

Polako joj se približavao, no nije bio toliko neprimjetan koliko je želio, jer je djevojka opazila njegov odraz u jezeru, te ga se preplašila i naglo ustala. Željela je pobjeći, no nije, jer su se njene plave oči susrele sa pogledom koji joj je oduzeo snagu i jednostavno nije mogla pobjeći.

U trenu kada je Atlant uhvatio njenu ruku želeći je poljubiti, ona naglo izmakne, uzme svežanj koji je ležao kraj nje na tlu i otrči u šumu.

Atlant je dugo gledao za njom, no kada je shvatio da se neće vratiti, otišao je kući s nekakvom prazninom u srcu.

Cijele noći nije mogao spavati, morilo ga je pitanje «Tko je ona», znao je da se mora vratiti na ono isto mjesto na kojemu ju je sreo i saznati odgovor na to pitanje.

Idućeg jutra dok je pomagao vilama u nošenju vode iz bunara, mislio je samo na jedno.. da li će i danas Ona doći? Što ako neće? Što ako se preplašila i više se ne vrati? Previše je bilo sumnji i nije više mogao biti u iščekivanju, pustio je kante vode i uputio se prema jezeru. Dok je hodao, srce mu je tuklo drugačijim ritmom nego obično, a kada je zapazio poznatu siluetu kraj jezera i začuo poznati umiljati glas kako pjevuši.. mislio je da će mu srce iskočiti iz grudi, ali... odvažio se i krenuo prema Njoj.. Vukla ga je neka čudna privlačnost, činilo mu se da je poznaje oduvijek i ovoga se puta nije susprezao, nije pokušavao biti neprimjetan, došao je kraj nje, no ona ga nije zapazila, bila je okrenuta leđima, te joj je rukom dotaknuo rame; nije se pres trašila kao prošli puta, iz ruku je spustila komadić

tkanine koji nije bio običan komad tkanine, na njemu su se nazirale linije veselih boja, i okrenula se prema njemu, a njeno, jučer prestrašeno lice, ukrasio je nježan, sramežljiv smješak. Napokon je saznao njeno ime, zvala se Arahna, živjela je nedaleko jezera s božicom koja ju je odgojila i dobro se brinula za nju, no s vremenom kako je Arahna odrastala, božica je počinjala biti ljubomorna na nju i branila joj je da tka i veze što je bila njena najveća ljubav, te je zato odlazila kraj jezera gdje je bila sama i vezla u miru. Njena iskrenost, smirenost i nježnost osvojila je Atlantovo srce i on više nije mogao zamisliti život bez nje.

Atlant i Arahna svakim su danom postajali bliskiji i među njima se iz prvobitne simpatije rodila ljubav. Sve je bilo savršeno osim ne čega što je bilo neizbježno – Arahna više nije mogla smišljati izgovore koji su opravdavali njeno izbjivanje van doma, morala je svojoj skrbnici reći za Atlanta, a neki glas u njoj govorio je da ne govori, da ništa dobro neće proizaći iz toga... Nije mogla napustiti Atlanta, jer joj je postao jako važan, a nije mogla više šutjeti, znala je da će božica saznati za njihovu ljubav, a isto tako je znala da će biti bolje da to sazna od nje, jer bi u suprotnom posljedice toga saznanja mogle biti kobne.

Odvažila se i u potpunosti otvorila božici svoje srce...

Od toga dana Atlant je uzaludno čekao na obali jezera.. Dani su prolazili, a s njima i mjeseci.. Nekad dobro poznata silueta postajala mu je nepoznata.. Nekad poznata melodija više nije dolazila do njegovog uha.. Njegovo srce više nije tuklo onim posebnim ritmom..

Sve se to dogodilo iznenadno, uzalud je tražio, Arahne nije nigdje bilo...

*U njegovom životu prevladavao je potpuni muk, sve do jednog jutra kada ga je iz sna prenuo dječji plač. Ustao je, a u košarici kraj bunara ležalo je malo dijete i plakalo. Kada ga je Atlant uzeo u naručje, u djetetovom osmjehu prepoznao je onu istu nježnost koja ga je prije nekoliko mjeseci osvojila kraj jezera, u djetetovim očima ugledao je poznatu vedrinu i plav etnilo koje je nekada svakodnevno gledao.. U košarici je bila položena tkanina na kojoj je bila uvezena poruka: **«Ova je djevojčica plod naše ljubavi, dobro je čuvaj jer ja to neću moći. Molim te, nikada, ali nikada joj ne reci tko joj je bila majka, jer vjerujem ne želiš da je snađe ista sudbina kao mene.»***

Nakon što je pročitao ovu poruku, nije znao što bi radio, da plače od sreće jer u naručju drži najljepše biće na svijetu ili da plače od tuge, jer je izgubio ljubav svog života, a ni sam ne zna kako niti zašto. Morao je saznati što se dogodilo onoga dana kada je Arahna nestala.

Nije mogao saznati sam, pustiti djevojčicu samu, te je zamolio vile neka poduzmu sve što je u njihovoj moći ne bi li saznale odgovor na to pitanje.

Djevojčici su vile dale ime Reja, smatrale su da tako posebno biće zaslužuje i posebno ime, a Atlant je ubrzo saznao i dugoočekivani odgovor - onoga dana kada je Arahna božici rekla da je u vezi sa Atlantom, božica je proklela tu ljubav. Bila je

toliko ljubomorna na Arahnu da ju je osudila na neljudski život ukoliko ponovo stupi u bilo kakav kontakt s Atlantom ili s bilo čime što ima veze s njime. Tim je prokletstvom Arahna sudbina bila zapečaćena, jer je Arahna očekivala Atlantovo dijete, te se nakon djetetova rođenja Arahna pretvorila u pauka i time je osuđena na život bez Atlanta i djevojčice, ali osuđena je i na nešto što je oduvijek voljela – na tkanje, i to doživotno. Postojao je još jedan uvjet, ukoliko djevojčica do svoga devetnaestoga rođendana sazna tko joj je bila/ i je, majka, doživjet će sličnu sudbinu kao i ona.

Atlant je znao, Reja ne smije saznati istinu, bar ne do ovogodišnjeg rođendana.

Godine su prolazile, Reja se pretvarala u prekrasnu djevojku koja se svima «uvukla pod kožu», postala je svačija ljubimica, a ubrzo se približavao njen devetnaesti rođendan nakon čega će joj biti dopušten i život izvan Kraljevstva.

No, postojalo je nešto što nitko nije znao.. nitko nije znao da joj nikada neće biti pružena prilika da ga iskusi...

NAKON DEVETNAEST GODINA...

Sjedeći sam uz obalu jezera, Atlant se prisjećao prošlog vremena koje će u njemu zauvijek biti upisano i žene koja će zauvijek biti vlasnica njegovog srca i koja mu je podarila najveće blago svijeta, blago koje bi mogao izgubiti ukoliko bude neoprezan sljedećih dana.

Obećao je sam sebi da će poduzeti sve što je u njegovoj moći, makar to značilo i žrtvovati svoj život pred vrhovnim Zeusom, samo da njegovo dijete bude sretno, jer znao je da je skrivanje istine djetetu o njegovoj majci, jednostavno neoprostivo i da će ga, ukoliko Zeus to sazna, snaći okrutna sudbina.

Došao je i dan uoči Rejinog rođendana, pripreme su bile u punom zamahu.

Vile su se pobrinule da torta bude savršena, da nigdje ne nedostaje cvijeća, patuljci su održavali veselu atmosferu «gurajući nos» u poslove koji ih se i nisu ticali, ali pritom izazivajući smijeh na oduševljenje mnogih, bilo je čak i divova koji su pomagali Atlantu da namjesti stolove, klupice, što im i nije zadavalo probleme, što se ne bi moglo reći za patuljke koji su im se motali pod nogama...

U Rejinim odajama Afrodita je odabirala haljinu i ukrašavala Rejinu kosu, Fortuna je davala posljednje savjete, no odjednom je njeno lice poprimilo drugačiji oblik, kao da se preko njega nadvila nekakva sjena... osjećala je – nešto će se ubrzo dogoditi, a to neće biti nimalo lijepo niti u korist sutrašnjoj slavljenici.

Ono što Fortuna, a ni nitko u Kraljevstvu nije znao, bilo je to da je božica koja je Rejinu majku pretvorila u pauka, u to vrijeme bila kod Zeusa i govorila mu kako je Atlant svoju kćer osudio na život u neznanju ne želeći joj reći tko joj je majka. Na te riječi Zeus je morao reagirati, nešto takvo kod njega nije moglo proći nekažnjeno, no Zeus nije znao kakva će sudbina zateći Reju koja o svemu tome nije imala nikakvog znanja. Taj je dio božica Zeusu prešutjela...

Nad Kraljevstvo u kojem je oduvijek sjalo sunce nadvili su se sivi i teški oblaci, nešto se događalo...

Cijelo je Kraljevstvo poglede upiralo u nebo koje se u tom trenutku činilo ogromnim i ne tako lijepim kao do prije nekog vremena.

Nebom je zagrmio glas.. Atlant ga je prepoznao, bio je to Zeus. Kao u nesvjesnom stanju slušao je optužbe upućene njemu, nakon dugo vremena čuo je Arahnino ime izgovoreno prije ponoći, Reja još nije napunila devetnaest godina, prošlost se ponavljala...

Vidio je da je Rejin pogled izgubio onaj blistavi sjaj, njegova je djevojčica nestajala, nebo ju je uzelo u svoje okrilje.

Te je noći zasjala još jedna zvijezda... drugačija od drugih.

Kraljevstvom je zavladao muk, sve je nestalo. Ponekad se čuje pokoji Argonov krik popraćen zmajevim huktanjem vatre, jer oni su od onoga dana vladali Kraljevstvom.

Atlanta je snašla isto teška sudbina. Zeus ga je osudio na doživotno pridržavanje nebeskog svoda na svojim plećima, no njemu to nije bilo nimalo teško, jer znao je da će njegovo najveće blago i svjetlo njegovog života zauvijek biti na njegovim leđima.

Bojana Jauk,

3.a

Šk.godina 2004./05.

GOI PEACE FOUNDATION

The Goi Peace Foundation, zaklada sa sjedištem u Tokiju, Japan, raspisala je povodom Međunarodnog desetljeća za kulturu mira i nenasilja za djecu svijeta 2001.-2010. Međunarodni natječaj za mlade iz eseja. 2004. godine tema eseja bila je "Kako na najbolji mogući način iskoristiti svoje kvalitete".

HOW TO USE MY OWN QUALITIES IN THE BEST POSSIBLE WAY

I am sitting on the verge of a forest. Night is falling. Well-harmonized croak! Croak! is coming from a pond probably nearby. I am slightly wistful and in a big dilemma. These days are very important days of my life. A landmark. What college to enroll in after finishing the secondary grammar school. What way to chose? What is the right track? Will I recognize it?

Some people make big decisions with big self-confidence and without the least hesitation. Is it a mere illusion? Just an act, an imagination intended for the public.

It seems to me that I belong to the indecisive and suspicious kind of people. I used to think that life was easy. I couldn't understand old people saying that life is nothing but trouble and suffering. For me life was challenge and joy.

Where is this self confidence now? Is it a matter of growing up? Many people say – puberty. It is the sole response to problems of young people. A good excuse for doing nothing in this respect. Putting all of us in one group and applying the same rules. Indulging in one's own wisdom, assuming no responsibility for taking this clever attitude.

Dusk is thickening. The frog chorus pursues with its song. What is the song about? In human life there is no such firm determinations. Our faith is different. The answers and destiny of our ancestors differ from our answers and our destiny greatly. Life changes over generations. Are the answers of past generally applicable today? Or in future? Where to look for safety? What should be my guideline? What will help me not to bend my back, and to make my way through life upright, and holding my head high?

I need time. And patience, I know. The answers always come slowly. Important answers always come slowly. They seem to be born in a cradle full of doubts, dilemmas, ignorance and uncertainty. I have to steer through life as I did so far. I have to suppress my rebelliousness and transform it to responsibility for my actions. I have to take a look around me and to realize that people that I don't care for are also important to someone. They form part of my reality and I may not run away from them.

I am sometimes nervous about my inclination to dreams and laziness. I know that such a style of life gives poor fruit, but in modern world full of hate, injustice, evil, war, hunger, unreasonable death, the feelings of justice, love, understanding and tolerance have faded away.

Therefore, I would like to be able to remedy this social injustice and misfortune through my idea concerning justice and understanding. I would like that my idea

comes true. My desire is that unjust and untimely death does not take young people, that young people have the life they deserve, that we think about progress, our bright future, and that we don't look back anymore.

Suddenly, something flashed up. Soundless. Artificially, a light that turns on and off. A glow-warm.

A glow-warm symbolizes summer, the ripe period of the year. Is she a sign for me that I have chosen the right road? Does she know that the right answers are on their way. Is she a sign, a mere light that surrounds me, or is the way that I have chosen good? Is this the right way to safe future. I am sure that it is. Slightly relaxed, I went home.

A glow-warm continued to give light, giving me a sign to fight for my ideas full of light and justice.

Ana Mirković,
4.a
Šk.godina 2003./04.

SFERA

Svake godine uoči SFeraKona, Dana znanstvene fantastike, Društvo za znanstvenu fantastiku SFera raspisuje natječaj za najbolje likovne i literarne radove učenika osnovnih i srednjih škola.

ALIEN BIG BROTHER

Gore ne nebu događa se puno više nego što mi mislimo. Gore je ☒`☒`aa , vladar svemira i njegov suradnik – QQWW , ravnatelj institucije za popravak ličnosti: crne rupe.

2012. godine Amerikanci su NASA-inim satelitima privukli grupu izvanzemaljaca Stratofaxa. Stratofaxi su preko tih satelita potajice špijunirali balkanski Big Brother. Opčinjeni viđenim poželjeli su i sami napraviti svoj reality show. Znajući da se ne mogu obratiti Amerikancima jer bi ih oni odmah shvatili kao prijetnju i podvrgli bezbrojnim ispitivanjima i analiziranjima, obratili su se ☒`☒`aa

Kako bi spriječili međuzvezdani sukob (jer su Stratofaxi poznate prznice), vladari svemira udovoljili su njihovoj želji. Odlučeno je da će se na planetu Zemlji napraviti Big Brother show s osobama iz bivšeg Sunčevog sustava s dvanaest članova – dva Zemljanina, dva Marsovca, dva Plutonca, dva Jupiterca, dva Neptunca i dva Merkurovca. ☒`☒`aa birao je «dobre» kandidate, a QQWW bio je zadužen za one koji će malo začiniti atmosferu kako bi publici sa Stratofaxa bilo što zanimljivije.

☒`☒`aa je prvi imao pravo izbora pa je radi zasluga koje je učinila za svoju planetu odabrao 6HYHULQX i sve njoj slične osoba s ostalih planeta. QQWW smatrao je da bi idealan protukandidat bio /Q□I□ @L□PÌ 5□Q□ , a s Jupitera je pokupio gospođu 5XGDQ gdje je morao dati mito da je puste jer je upravo vodila žestoku feminističku raspravu o položaju domaćica na Saturnu. Reda radi da spomenemo, do /Q□IL @L□PÌH 5□Q□H bilo je lakše doći jer se već nalazio u instituciji za popravak ličnosti zbog zlostavljanja kućnih ljubimaca. Kako je došao do ostalih kandidata, QQWW je strogo krio. Pretpostavlja se da mu je pomogao suradnik E01HV koji je pohadao satove tolerancije kod Judasa. Izbor nije bio lak jer su sve planete vrvjele negativcima iako su neki bivali upućivani na rehabilitaciju kod Nježne koja je u svrhu popravljanja organizirala baletnu predstavu. I tako je, uz veliku selekciju i brigu, odabrano dvanaest kandidata.

Big Brother kuća

Stratofaxi su vrlo maštoviti, ali, na prvi pogled, ne odveć inteligentne osobe. U kuću su stavili simbole svih šest planeta: zastave, grbove i CD najpoznatijih glazbenika. U dnevnoj sobi bila je ogromna plazma, hladnjak napunjen svakojakim delicijama i nevidljivi samoispirući WC.

Počinje

Napokon reality počinje. Vrhovni su zadovoljni jer su spriječili međuzvezdani sukob. Stratofaxi su se udobno smjestili na svom fotonskom brodu i čekaju da zabava počne. Šaroliko društvo čudaka ulazi, njihove međugalaktičke registrirane letjelice na električne baterije slijeću na travnjak (u Sunčevom sustavu fotonska energija je nepoznanica). Stanovnici Jupitera saginju se jer su previsoki, a vidljivo je da im kretanje na Zemljinoj gravitaciji predstavlja poteškoće.

U kući

Kandidati su ušli u kuću. Još nisu pravo ni ušli, sve je krenulo u krivom smjeru. Marsovac s Marsa toliko se oduševio zemaljskim grožđanim nektarom da je, nenavikao na alkohol, pao bez svijesti i završio na ispumpavanju želuca. Gospođa 5XGDQ počela je prodavati svoje feminističke govore opakom Plutoncu koji joj je, ni više ni manje, nakon tolerantnih pet sekundi paralizirao jezik hipnotizirajućim pogledom. -XSR s planete Jupiter, nenavikao na takvu gužvu, očajno je tražio kutak gdje bi se mogao odmoriti i imati bar malo privatnosti, pa je, uvidjevši da od toga nema ništa, hibernirao. Zemljanka 6HYHULQDV i 1HGD s Merkura upale su u verbalni, tj. glazbeni dvoboj – je li kvalitetniji zemaljski ili merkurski turbofolk. Dvoboj je iz verbalnog prerastao u fizički kada su na sve strane frcale ekstenzije, umjetni nokti, pa čak i štikle. Pošto su sukobi zabranjeni, obje su diskvalificirane. Neptuncu s Neptuna je pozlilo jer je atmosfera na Zemlji bila prezasićena ugljičnim dioksidom, a preostali kandidati bili su više nego dosadni...

Stratofaxi su otišli razočarani. Izgleda da je na nebu isto kao i na Zemlji. Dvanaest raznih jedinki toliko očajno različitih kao da je multipliciralo pojam netolerancija. Stratofaxi su odlučili izbjegavati Sunčev sustav. Shvatili su da je dovoljno strpljivo sačekati stotinjak godina da se sami uništimo. Kako bi provjerili jesmo li na pravom putu, redovno svrate na zemaljsku premijeru Big Brothera. Za sada sve teče po planu...

Vedran Kirasić,

4.a

Šk.godina 2005./06.

Prvo mjesto.

TAJANSTVENI OTOK

On nikada nije bio običan dječak. Iako mu je bilo već dvanaest godina, Matija još uvijek nije odustao od svog omiljenog hobija - istraživanja. Svojim postupcima dovodio je svoje roditelje do ruba živaca, ali on nije previše mario. Škola ga nije previše zanimala, nije težio boljim ocjenama, već je bio sretan kada bi dobio prolaznu ocjenu i time "skinuo roditelje s vrata". Viktorija i Kristo – njegovi roditelji jednostavno već nisu znali što bi sa svojim sinom, on ih nikada nije slušao.

Matija nije bio viši od metar i pedeset centimetara, ono šta se kod njega uočavalo bila je njegova kosa – crvenkasto - narančaste boje i plave oči. Matija je bio dijete razvedenih roditelja. Razveli su se kada je imao devet godina i od tada je za njega počelo prijelazno, teško razdoblje. Još se nije navikao na svakodnevicu - da će živjeti kod majke kada ga je potpuno nesprennog zadesila nova vijest: njegov otac se opet ženi, a on će dobiti polusestru, jer je njegova buduća maćeha trudna. To je bilo ipak previše, čak i za njega. Poželio je pobjeći, daleko od svih, ali nešto ga je vezalo - njegova majka. Nije ju mogao napustiti, i ona je patila, te je zbog nje odlučio ostati. No, kada su zatražili od njega da se preseli k ocu i upozna svoju buduću maćehu, to je bila kap koja je prelila čašu.

Istoga dana kasno uvečer odlučio se upustiti u najveću avanturu svoga života. Dugo vremena slušao je priče svojih roditelja, pa čak i djeda i bake o otoku, o otoku koji se je nalazio nešto sjevernije od njegova grada. Često su pričali kako se noću onuda šuljaju razni stvorovi iz mašte, pa čak i oni za koje čovjek ne bi nikada povjerovao da postoje. Bića iz prošlosti, veća od najveće sekvoje, dok su manja malo viša od prosječnog nebodera.

Matija im nije vjerovao, smatrao je da su to priče kojima ga žele zastrašiti kako ne bi išao tamo, jer bi morao ići čamcem. No, u njemu se je pojavio crv sumnje te se htio sam na svoje oči uvjeriti u istinu. Pošto se uvjerio da mu majka spava, iskrao se kroz stražnja vrata. Nekoliko ulica dalje od njihove kuće živjeli su njegovi baka i djed. Djed je odavno bio u mirovini, dok je njegova baka bila tek nepune dvije godine. Bila je to starica puna energije, voljela je putovati, za razliku od njezina muža čije je najveće uzbuđenje bio ribolov. Matija nije znao kako su te naizgled dvije suprotne osobe našle u braku, ali sumnjao je što ih je povezalo (ipak, nije on bio malo dijete) - njegova mama. Baka je vjerojatno ostala trudna te je bila prisiljena udati se, jer to su bila takva vremena. No, Matija nije bio tu da razmišlja o prošlosti svoje porodice, već da uzme djedov čamac za ribarenje, koji se nalazio u rijeci ispred njihove kuće. Uskočio je u njega, ali, iako je čamac imao motorni pogon, morao je veslati jer bi bukom mogao probuditi baku i djeda. Tek nakon nekoliko sati njihova kuća se je izgubila u daljini. Odahnuo je i upalio motor, sada je išlo puno brže. Da je veslao, ne bi ni za tjedan dana došao na odredište, no spas je tehnologija.

Polako, ali sigurno približavao se otoku kojim je vladala tama. Prvi trenutak se pokolebao i poželio vratiti, ali pomislio je:

«Nisam uzalud dolazio, obavit ću ono što imam u planu i onda otići, uostalom, nisam daleko od kuće»- tješio se, nadajući se da će se prestati bojati. Izašao je iz

čamca i privezao ga je za obližnje drvo te se uputio u tamu otoka. Okruživali su ga razni jezoviti zvukovi, grmlje je šuštalao kao da se u svakom netko skriva. Hrabro je nastavio naprijed, ne osvrćući se. Što je dublje zalazio, sve je bilo tamnije. Sve je bilo zarašteno, nazirali su se tek obrisi nekadašnjih puteva. Stabla su bila zastrašujuća, osušena, činilo se da ljudska noga nije stupila na ovaj otok već desetljećima. Matija je mislio da nema smisla ići dalje jer se bojao, a nije to htio priznati. Već se okrenuo, kada je začuo nešto iz grmlja:

«Ššššššššš» - nešto se čulo u grmlju.

«Tko je to?!» - uplašeno je upitao Matija, no nije bio spreman na ono što će vidjeti.

Iz grmlja je izašla visoka, tamna prilika. U mraku su joj se vidjele samo oči narančasto-žute boje. Matiji je i to bilo dosta, znao je - to nije obična životinja. Vičući, okrenuo se i počeo trčati. Nije se obazirao, ali je osjećao da je uspio pobjeći jer nije više ništa čuo iza sebe. Ipak nije htio prestati trčati, ali to ga je stajalo modrice. Po tlu su se ispreplitali korijeni obližnjih stabala koje on nije vidio u mraku. Spotaknuo se, a Matijina glava opasno se približavala kamenu kraj korijena. Približavala se, i približavala dok nije nastao mrak.

Probudio se opet u mraku, nije mogao o vidjeti gdje se nalazi. Nakon nekoga vremena priviknuo se na mrak. Zaključio je da je u špilji, koja je očito bila nečije skrovište. Kameni zidovi špilje bili su vlažni, voda je kapala na tlo. Usprkos tome, tamo je ipak bilo ugodno. S lijeve strane kraj ulaza nalazili su se pokrivači na kojima je trenutno ležao Matija. Kraj ležaja smjestio se je visoki stol, s dvije stolice jedna nasuprot drugoj. Na zidovima su plamtjele baklje i cjelokupnom prostoru davale lijep ugođaj. Na stolu se je nalazilo voće - banane, kokosi, ali i neke čudne biljke koje Matija još nije poznao.

Iznenada se na ulazu netko pojavio, pa je Matija odlučio da je najbolje pretvarati se da spava. Spodoba je ušla i Matija ju je po prvi put mogao vidjeti.

«To je D I N O S A U R!» - zvonilo mu je u glavi.

Matija je obožavao enciklopedije o dinosaurima, te je zaista znao kako se koja vrsta zove i koje su joj karakteristike, ali očito je nešto propustio. Pred njim je stajao živi primjerak!

Bilo je to mladunče brontosaura, ali nešto se nije podudaralo s podacima koje je Matija znao: prema enciklopediji brontosaur je težio 35 tona i većinom je boravio u vodi. Imao je ogromno tijelo tamno smeđe boje, četiri noge, dugačak rep i vrat koji je završavao ogromnom glavom, i ono najvažnije, bio je biljojed. Ovaj koji je bio pred njim sličio je brontosauru samo oblikom tijela: isto je bio smeđe boje i imao je dugačak vrat, ali ne i glavu, hodao je stražnjim nogama, dok su se prednje razvile u neki čudan oblik ruku s dva prsta. Imao je maleni rep, i, sudeći prema voću na stolu, bio je biljojed. Na sreću!

No, nešto ipak Matija nije mogao povezati! Što radi dinosaur u špilji s bakljama, stolom, stolicom, pa - ipak je on životinja!?

«Konačno si se probudio, spavao si više od dvanaest sati» - prozborio je dinosaur.

«Tiii govoorriš?» - jedva je prozborio Matija.

«Ne, ja sam plišanac koji govori kada ga se stisne!» - rugao mu se dinosaur.

«Naravno da pričam, mislim, kada smo se već prilagodili vašem načinu života, bilo bi u redu da znamo i komunicirati s vama.»

Matija je razmišljao o bijegu, ali dinosaur je bio tik do ulaza i ne bi se uspio probiti kraj njega.

«Ti možeš otići kada god poželiš, nitko te ne prisiljava da ostaneš» - rekao mu je dinosaur kao da mu je čitao misli.

Nakon nekog vremena Matija se pribrao. U međuvremenu, dinosaur je sjeo za stol i jeo. Matija je ustao i krenuo prema dinosauru koji mu je ponudio voće - Matija je bio zaista gladan pa je uzeo bananu.

«Zovem se Gwen» - rekao mu je dinosaur.

«Znači, žensko si?» - upitao ga je Matija.

«Ne, nisam, samo su moji roditelji imali čudan smisao za odabir imena.» - odgovorio je.

«Kako to da živiš u našem vremenu?» - nestrpljivo ga je upitao Matija.

«Polako, polako, zar ne bi bilo u radu da se prvo upoznamo? Evo, npr. ja sam Gwen kao što već znaš, nisam još odrastao, imam svega sto i pet godina. Trenutno mi nema roditelja kod kuće. Reci mi ti nešto o sebi.»

«Tek sto i pet godina...» - mislio je Matija, «Što ću onda je reći»?!

«Ja sam Matija, imam dvanaest godina, živim s roditeljima nedaleko od ovoga otoka u gradu Grenu. Sada mi odgovori na moje pitanje!»

«OK, OK, stay cool. Kao što već sigurno znaš iz priča svojih roditelja, bake i djeda na ovom otoku žive dinosauri. Doduše, ne oni primitivni kao prije sto i pedeset milijuna godina, već nešto poboljšani. U toku evolucije, nakon što smo uspjeli preživjeti ledeno doba zahvaljujući ovom otoku i nizu špilja na njemu, dobili smo neke ljudske karakteristike, kao što i sam vidiš. No, u svemu tome postoji kvaka: nas mogu vidjeti samo djeca. I tvoji roditelji, ako su bili na ovom otoku kada su bili djeca, upoznali su nas, ali kada su navršili šesnaest godina, više se nisu toga sjećali, sve im je ostalo u magli. Mi nismo opasni, na ovom otoku žive samo biljojedi. Mesojedi se nisu uspjeli spasiti, što je i bolje jer bi tu onda samo vladao strah i trepet od tiranosaure i sabljozubih tigrova, te sličnih stvorenja. Jesi sada utažio svoju znatiželju?»

«Do šesnaeste godine?»

«Da».

«Ali, to je tako brzo» - žalio se Matija.

«Dođi, idemo van, upoznati ću te s ihtiosaurom Leom, Pticikusom saltoposukusom Anicetom, sa svojim najboljim prijateljem baluhiterijom Jackom Mrkvoklopdisom....»

«I onda sam ih upoznao, najbolji je bio Jack, znaš, izgledao je kao današnji konji osim što je bio viši, bio je zelenkasto - smeđe boje, imao je noge kao slon, obećao sam im da ću ostati prijatelj s njima zauvijek!!!» - pričao je Matija priču svog života djedu, koji ga očito nije razumio.

«Znaš, ti imaš prebujnu maštu, bilo bi bolje da se usredotočiš na školu, a ne da dobivaš same dvojke» - strogo mu je odgovorio djed kao uvijek ograničene vizije. Matija se ljutito pokupio u svoju sobu.

Kada je odlazio u svoju sobu, Matija je sreo baku, ona mu se nasmiješila, namignula mu i samo rekla:

«I ja znam», te produžila u kuhinju.

Do svoje šesnaeste godine Matija je još mnogo puta bio na otoku kojeg su dinosauri prozvali «Vitae fortuna» (Sreća života). No, došao je i šesnaesti rođendan i kako to biva u pričama, svega nestalo, ali samo u njegovoj glavi. Što se dogodilo njemu, dogodilo se je i njegovoj djeci, unučadi, praunučadi...
A Gwen još uvijek nije odrastao dinosaur (što ti je peh!).

Jelena Tumara,
2.a
Šk.godina 2004./05.

Treće mjesto.

BAL VAMPIRA

Postoje milijuni priča o sretnim i nesretnim ljubavima, o čarobnjacima, vilama, zmajevima, mitskim bićima i čudovištima... Ova priča željela bi zaživjeti s njima... započeta ispočetka i završena u crnim dvorima gdje vlada zakon vječne tame, ali, obavijen zrakama nadljudske ljubavi, on je, zapravo, prekrasan...

Posljednjih dana bila sam zbilja presretna, da, zaljubljena... u jednog predivnog dečka. Ljubav je naša bila poput velikog praska, prekrasna eksplozija osjećaja i sreće, ali, na kraju, samo prah i sjećanja... Naravno, nakon toga slijede suze i pitanja gdje sam pogriješila... Zar opet ja?

Očarao si me na prvi pogled. Uvojci tvoje crne kose nježno su se spuštali niz ramena. Prvo što sam primijetila bilo je da zračiš samouvjerenošću i duhovnom jačinom. Snažne muževne ruke koje su sigurno grlile tisuće žena vapile su za zagrljajem.

«**Kako si nezasitan**», pomislih... ali, ipak, u tvojim očima krila se neka nesigurnost, strah i samoća, kao da je tvoj pogled sadržavao svu tugu ovoga svijeta...

U tom trenutku nađoh neku tanku nit sličnosti među nama. Stajali smo jedno nasuprot drugog i pogledima razbijali tišinu. Lagano si krenuo prema meni. Ubrzo sam osjetila tvoj ubrzani dah na svojoj koži. Disala sam s tobom i gubila se u tvojim plavim očima. U jednom trenu očara me ta moja opčinjenost tvojom pojavom i poželih ostati stajati uz tebe paralizirana tvojom tajanstvenošću. Da si htio, vjerojatno bih i ja bila jedna od tisuću ljubavnica koje si osvojio...

«**Leon**», kroz tišinu odzvonilo je tvoje ime.

«**Zovem se Leon**», rekao si i pogledao me smiješeći se.

Kako sam te upijala, svaki tvoj pogled, osmijeh, pokret ruku. U mislima sam bila u tvom zagrljaju i krala ti poljupce.

Sasvim izbezumljena i opijena rekla sam ti svoje ime.

«**Volio bih da pođeš sa mnom** », rekao si.

Naravno da sam pristala. Nije bilo bitno kada niti kamo, samo da budem uz tebe... Vjerno sam te pratila u stopu nesvjesna da oko nas nema nikoga, samo crna neprozirna tama obrubljena žutim odsjajem mjesečevog prstena. Rekao si da me vodiš na posebno mjesto. Za mene je ionako svaki tren s tobom bio poseban. Zaokupljena opsjednutošću prema tebi nisam ni primijetila da smo došli.

Odjednom su se oko nas pojavili ostali ljudi. Prilazili su i pozdravljali Leona. Još uvijek onako izgubljena u petsto svjetova, stajala sam i promatrala ih.

«**Mi smo vampiri**», rekao je Leon, »**ovdje živimo i spavamo svoju smrt. Jednom godišnje imamo bal na koji dođe smrtnik i prođe inicijaciju. Ove godine to si ti.**»

Riječi su romorile oko mene, ali nisu dopirale do svijesti. Vidjela sam da mu se usne miču, ali nisam shvaćala. Obuzimala me neka opčaranost, opijenost.

«**Jedne subote vidio sam te kako se uplakana vraćaš kući. Sigurno si bila jako tužna. Tvoja tuga me privukla i tada sam odlučio tebe pozvati među nas odabrane – žive mrtvace.**»

Gledala sam u čudu.

«**Bez brige**», rekao si, »**neće boljeti. Mi smo tu da te razveselimo.**»

I, zaista, razveselili su me. Cijelu noć plesala sam u prekrasnoj dvorani okruženoj zrcalima od poda do stropa. Iako je u dvorani plesalo stotinjak ljudi, samo me moj odraz gledao iz zrcala – zajapureni obrazi, iskričave oči...Zar sam to ja? Što mi je? Čime sam to opijena? Vampiri su se ludo zabavljali, nazdravljali čašama punim grimizne teške krvi što je mirisala na rđu. Raskalašeno su se smijali, okretali sve brže i brže, verali po zidovima poput paukova, širili svoja crna krila...Vrtjela sam se oko sebe, a dvorana se vrtjela oko mene...Osjećala sam neku čudnu hladnoću, kao da u mojim venama nema ni kapi krvi...Odnekud je dolazila jedva čujna glazba orgulja. Vampirice su nosile raskošne haljine različitih nijansa ljubičaste boje – od proljetnih ljubičica do teške ljubičaste kakvo je ljetno nebo prije oluje. Dvorana je bila prepuna satova različitih veličina koji su bjesomučno otkucavali vrijeme. Diskretni sluge praznih pogleda donosili su prepune pladnjeve kristalnih čaša do vrha ispunjenih tekućinom boje starog crnog vina praćeni gladnim pogledima okupljenih. Niti jedno lice nije bilo nasmijano; djelovali su zaleđenih paraliziranih lica zamrznuti u morbidnom osmijehu. Dvorana bijaše ogromna, poput crkvene lađe, visoka, akustična i stravično hladna. Vampirice su posesivno oblijetale oko muških predstavnika svoje vrste i požudnim pokretima nudile svoje vratove... Na sablasno blijedim licima povremeno se zaiskriše crvene zjenice poput žeravice...Na kamenom podu u sredini dvorane nazirao se obris groba. Kao hipnotizirana prilazila sam nečijem vječnom počivalištu, a kolonada živih mrtvacu rastvarala se ispred mojih nesvjesnih koraka. Prišla sam i kleknula. Ispod debelog sloja prašine naziralo se ime...Rukavom zagreboh po prašini...

»**Leon!**»

«**Ovo je ludo, najluđi provod do sada**», pomislila sam. «**A gdje je Leon?**»

Otišla sam van potražiti ga. Stajao je sam, nagnut nad provaliju. Zamišljeno je gledao u daljinu dok mu je vjetar ispreplitao kosu.

«**Moraš otići**», rekao mi je prije nego što sam uspjela i otvoriti usta. Njegov pogled palio je poput žeravice.

«Ne, ne, ja... ja sam samo...»

«Ne, Ana, tebi ovdje nije mjesto. Previše te volim da bih te osudio na vječnu smrt.»

Počela sam izmišljati nepostojeće primjere i načine na koje bi naša veza uspjela, iako sam duboko u sebi postajala svjesna kako su moje riječi lažne i kako je to nemoguće.

«Vrijedi pokušati», rekla sam.

«Ne, ne možemo pokušati. Shvati, nikada nećemo biti zajedno. Ovo nije tvoj svijet.»

Suze su polako krenule niz moje lice. Gledala sam sunce kako izlazi. Prišao mi je i pritisnuo svoje usne uz moje. Noge su mi se odsjekle. Osjetila sam njegov vlažan dah na vratu i oštrinu njegovih očnjaka. Zažmirila sam i zadržala dah...

«Ne», kriknuo je, »ne mogu te osuditi na počinak u lijesu, na žudnju za krvlju. Vрати se ljudima i nađi za dečka ljudsko biće!»

«Ne, ja želim tebe. Među ljudima ima većih životinja od vas!» derala sam se poput neke balavice.

Čvrsto si me zagrlio i poljubio. Da bar vječno traje ovaj trenutak, pomislih. Da zaustavim kazaljke, da zaustavim izlazak sunca, da zvijezde zauvijek ostanu na nebu, da ti budeš kraj mene, zauvijek. Ali...

Osjetim kako sam nemoćna pred tisućama krvavih godina nad tvojim plećima i zaplačem nad svojom sudbinom. Osjetio si moju bol i jače me privio uz sebe kao da i ti ovaj trenutak želiš pretvoriti u vječnost.

Ali, prevarila sam se. Polako si ustao i krenuo prema ulazu u dvorac. Najednom si se okrenuo prema meni i tiho prozborio:

«Zbogom, Ana.»

Pogled koji je cijelo vrijeme bio blag i vlažan od suza odjednom se počeo mijenjati. Kao da se neka zvijer borila u tebi da izađe na površinu. Kao da osjećaš vučju glad, sirovu požudu za klanjem... Okrenuo si se i nestao u magli.

Poželjela sam urlati, trčati za tobom, preklinjati, samo da se vratiš, ali, znala sam da bi sve bilo uzalud. Razmišljala sam kako sam velika glupača. Tako se zanijeti nekim tipom koji te očara u pet minuta, a poslije te odbaci kao staru šlapu. Ironično sam postala svjesna svoje situacije. Jedina smrtnica u dvorcu punom vampira, i to ostavljena...

Provirila sam u dvoranu. Vampiri su divljali, orgijali, ujedali jedni druge. Osjetila sam čvor u želucu. Tanki mlazovi grimizne krvi slijevali su se iz rupica na vratovima. Praskozorje je proparao vrisak od kojeg sam se sledila. Zgrčen u položaj

fetusa na podu je ležao stari beskućnik. Blijedu put poput papira narušavale su nepomične crne oči. Na vratu starom i naboranom zjapila je krvava rana. Našli su novog smrtnika!?

Odjednom, na istoku se pojavilo sunce i ludačka zabava naglo je prestala. Kući sam se vratila uplakana. Zavukla sam se u krevet i maštala o tome da se Leon vrati. Zašto me nije ugrizao?

Ali, nije se vraćao.

Na svu sreću, vrijeme liječi sve rane. Ipak, mogu biti i sretna. Tko se može pohvaliti da je bio na balu vampira i otišao živ?

Upoznala sam Leona. Možda se još nekad sretnemo. Možda idući put njegovi zubi probiju moju žilu kucavicu. Možda mi idući put neće slomiti srce kada me ostavi samu i uplakanu, shrvanu od boli? Možda mi idući put srce zauvijek stane?

Leon ne zna da u našem svijetu teško je suprotstaviti se srcu kada ono kaže da.

Ana Grgurić,

4.a

Šk.godina 2002./03.

ZAČARANI IMENIK

Eva je šesnaestogodišnja gimnazijalka. Osnovnu školu prolazila je s odličnim. Trenutno ide u prvi razred gimnazije i ne može se reći da joj ide dobro. Naime, dogodilo se nešto čemu se uistinu nije nadala, nešto što joj je pomutilo razum. Prvi put u životu jako se zaljubila. Nije to više ona dječja ljubav. Moglo bi se reći da joj je ovo prva prava ljubav. Svi su primijetili da je zbunjena i potpuno drugačija. Kao da je postala druga osoba. Njeno novo ponašanje odrazilo se i na njene ocjene koje su postale sve samo ne odlične.

Eva se svakim danom borila s brojkama i slovima. Slova su joj teturala papirom i imala je osjećaj da je se to uopće ne tiče. Pokušavala je biti koncentriranija, ali, nije joj uspijevalo. Profesoričine riječi prolazile su joj kroz glavu kao zrak i ništa nije upamtila. U imeniku su se nizale jedinica za jedinicom, a Eva to jednostavno nije mogla prekinuti.

Zaista je pokušavala učiti, ali umjesto tektonike, Pitagore i Cezara glavom joj se motao Vanja, učenik sportske gimnazije. Otkada ga je prvi puta ugledala, patila je za njim. Ni on nije bio ravnodušan prema njoj. Jednog petka Evina majka došla je u školu na informacije. Kad je vidjela Evine ocjene, skoro se onesvijestila. Zabranila je Evi sve izlaske dok ne popravi ocjene.

Eva je bila očajna. Doznala je da će baš tog petka Vanja biti u njenom omiljenom kinu. Odlučila je pod svaku cijenu popraviti ocjene i otići potražiti prekrasan osmijeh koji ju je magnetski privlačio.

Najbolja prijateljica preporučila joj je staru vračaru koja zna bacati čini. Saznala je njenu adresu i otišla do nje. Došla je do stare, trošne kućice i pokucala na vrata. Začula je kako netko iznutra govori: «Uđi, Evo.» Začudila se jer je žena znala njeno ime, a nikada se prije nisu vidjele. Ušla je u dnevnu sobu i rekla: »Oooooo...prostite na smetnji. Ja sam, ovaj...Trebam vašu pomoć!» Žena je odgovorila: »Znam, znam. Što te točno zanima?» Eva je nesigurno odgovorila: «Trebam čaroliju kojom ću popraviti ocjene u školi. Kako znate moje ime?»

«Ja sve znam. Da ti se predstavim. Ja sam Selma. Mogu ti pomoći, ali mi moraš sve ispričati.»

I tako je Eva ispričala sve o Vanji, kazni, ocjenama.

«Dobro. Mislim da znam kako ću ti pomoći. Moraš mi donijeti imenik svoga razreda, zlatni prsten i svoju sliku.»

Eva je problijedila:»Za sve ostalo nema problema, ali... kako da uzmem imenik? Pa izbacit će me iz škole!»

«Bez imenika nema ništa!»

Eva nije imala drugog izbora nego ukrasti imenik. Nakon nastave ostavila je otvoren prozor u učionici povijesti koja se nalazila u prizemlju škole. Točno u dvadeset i dva sata otišla je do škole i provukla se kroz prozor. Podilazili su je trnci od iščekivanja hoće li se oglasiti alarm. Prikrala se do zbornice i uzela imenik dok joj je srce udaralo kao ludo. Ispred škole već ju je čekala Selma. Zajedno su otišle do Selmine kućice.

Selma je pripremila nevidljivi napitak i kistom ga nanijela po imeniku i prstenu. Evi je napitak mirisao kao bezbojni lak za nokte. Selma je dala posljednje upute: «Prije svakog testa ili ispitivanja okreni prsten tri puta u smjeru kazaljke na satu i

on će ti pomoći. U imenik više neće ući niti jedna ocjena niža od trojke. Da bi čarolija uspjela, moraš i ti napraviti neke stvari. Najvažnije je da pokušaš učiti i koncentrirati se na nastavi. A sada bježi. Ne moraš mi plaćati.»

Eva je zahvalila i vratila imenik u školu. Nakon što je stigla kući, malo je ponovila gradivo i prvi put nakon toliko vremena kao da je osjetila neki poticaj. Idući dan ispravila je negativnu ocjenu iz fizike. Nakon dva tjedna sve negativne ocjene ispravljene su. I dalje je slijedila Selmine upute i išlo joj je vrlo dobro. Njena majka bila je zadovoljna i konačno ju je oslobodila kazne. Jednoga dana konačno se dogodilo ono što je Eva dugo čekala. Prišao joj je Vanja i pozvao u kino. Nakon nekog vremena stvari između njih postale su ozbiljnije. Oboje su bili presretni. Eva je odlučila otići do Selme i još jednom zahvaliti na pomoći. Čim je došla, odmah je počela zahvaljivati. «Hvala, hvala, puno hvala na svemu. Spasila si mi život, vratila samopouzdanje i dostojanstvo. Da nije bilo tebe i tvog napitka...»

«Hej, lakše malo. Nemoj mi zahvaljivati jer ja nisam ništa napravila da ti pomognem. Sve si sama uspjela. Nije bilo čarolije. Tebi je trebao poticaj za rad. Na kraju ispada da ti je ljubav pomogla, a ne odmogla. Najvažnije da si naučila da se trud isplati.»

Eva nije mogla vjerovati. Zar je stvarno tako naivna?

Sutradan se loše osjećala. Jedva se dovukla do razreda. Znala je da će sve krenuti nizbrdo kad je vidjela da je profesor iz povijesti loše volje. Budući da je bila kod Selme, nije stigla ponoviti. Već je pomislila da se povijest ponavlja i da joj ne gine jedinica, kad ih je prekinulo kucanje na vratima.

«Djeco, ovo je nova učenica, Selma», rekla je ravnateljica. Eva nije mogla vjerovati. Buljila je u dvadeset godina mlađu Selmu. Kad je završila strka oko upoznavanja, profesor je ponovo krenuo upisati jedinicu, ali nalivpero je otkazalo poslušnost. Nakon četiri jalova pokušaja izlilo je svoj sadržaj na profesorovu kravatu. Kada se profesor vratio iz kupaonice, nije odustao od namjere upisati jedinicu. Odjednom se ukočio i počeo pričati sasvim deseto. Nikome nije ništa bilo jasno, samo se Eva mogla zakleti da je čula Selmu i imenik kako umiru od smijeha... Pitala se je li škola ipak barbaroga ili ne? Ili je sve umislila? Uglavnom, jedinice iz povijesti nije bilo!!!

Barbara Vančina,
1.a
Šk.godina 2004./05.

GORANOVO PROLJEĆE

***Goranovo proljeće* je pjesnička manifestacija utemeljena 1964. godine u spomen na velikog pjesnika Ivana Gorana Kovačića. Održava se svake godine na dan pjesnikova rođenja, 21. ožujka, u njegovom rodnom Lukovdolu. *Goran za mlade pjesnike* je nagrada za poeziju, koja se dodjeljuje autoru mlađem od 30 godina i to za neobjavljeni rukopis. Utemeljena je 1977. godine. Učenica Petra Starčević sudjelovala je 2003. godine s desetak autorskih pjesama.**

DNEVNIK JEDNE LJUBAVI

Napisan je.
Njegove stranice nose ime ljubavi
Njegovo srce nosi križ.
Skriven je od pogleda
i šuti.
Mnogi su ga tjerovali da govori,
ali on je šutio.
Htjeli su ga pročitati,
nikad im nije dopustio.

BESKRAJNA LJEPOTA

Ti, hodaš nježno kroz dvoranu čuda
puštaš da po tebi padaju suhi listovi
govoriš o nekoj novoj blagoj pojavi
puštaš da po tebi padaju mekane
hladne pahulje
okrećeš se među linijama novih otkrića
pogledom tražiš tek nastali lik
i osjećaš njegovu prisutnost.

Ti, sanjariš nevino
pokriva te rosa
dopuštaš ružama da te miluju svojim suzama
nosiš teret najveće težine
nosiš beskrajnu ljepotu

BLIZU SI U SNOVIMA

Daleko su noćas moje misli,
daleko od stvarne priče.
Opet osjećam kako dišeš
osjećam kako mirišeš.

Ponovo sam tu
pored tebe.

Daruješ mi svoj pogled
plavi, biserni pogled.
samo meni opet daruješ
najslađi osmijeh,

a ja,

naslonjena na tvoje grudi brojim otkucaje srca.

Pitam Boga što su mu zgriješile dvije duše
koje su se voljele da ih je morao rastaviti?!

Pitam život što sam mu napravila?

Pitaju me zašto se smijem samo kad sanjam!?

Zar ne shvaćaju da je to jedino mjesto gdje smo zajedno.

Pitam se zašto sam morala ići
zašto nas dijele duge ceste

i

postoji li nešto gore
od rastavljenih ljudi koji se vole?

RAZLIČIT SI

Ti si drugi svijet
sasvim različit od mojega.
Dalek si od mene kao srce od razuma.
Navodiš me na grijehe,
izbezumljuješ.
Nisi moja crkva, grad
nisi moja boja ni moja pjesma.
Dalek si od mene miljama.
U tebi teče krv tuđinska,
staze ti vode smjerovima
suprotnim od mojih nadanja
a ja tebi dalekom miljama
pišem daleko, u dalek svijet
kako bi miljama dalek razum
približila srcu.

BUDI I BIT ČEŠ

Bit ćeš zelen, crven ili žut.
Sretan, otkačen, malo ozbiljan
a možda čak i ljut.
Ako mi se bude pjevalo
bit ćeš pjesma.
Ako mi se bude skakalo
bit ćeš vijača.
Ako mi dođe da vičem
bit ćeš samo jaki zvuk,
a ako mi dođe da skijam
bit ćeš moj snježni put.
Budi i bit ćeš što god želiš,
ja ću te voljeti kakav god da bio!

PITAJUĆ' SE

Drhteći pokušavam govoriti.
Sa sada već pomalo nesnošljivom boli
pokušavam se nositi.
I... pitajuć' se; da li me netko čuje?!
A on?
Čuje li tišinu punu zvukova?

SPAS U SAMOĆI

Plešem sa svojom samoćom
ponovo.
Nema mjesta na koje bih se skrila
nema inspiracije za novim snivanjem.
Tišina je.
Plešem sa svojom samoćom,
premda nema muzike da me vodi.
Okrutno me prisilila na posljednji ples,
sad kad nemem izbora
i nemam više što za reći,
ostalo mi je samo tiho i sjetno
pisati.

TOLIKO PUNO...

Toliko puno svjetova
a samo jedan svijet.
Toliko puno ljudi
a sve manje prave, istinske ljubavi.
Toliko puno bezsvijesti,
neznanja i krivih puteva.
Previše lažnih osmjeha.

Ponekad mi ne preostaje
nego da krenem svojim putem.
Tamo.
Daleko gdje me nitko ne poznaje
u neki sasvim meni novi svijet.

Petra Starčević,
1.a
Šk.godina 2002./03.

BILJEŠKE O AUTORIMA

Acinger, Daria, Delnice – maturantica Opće gimnazije školske 2005./06.godine. Studira hrvatski i španjolski jezik na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Sudjelovala je na županijskom natjecanju u poznavanju hrvatskog jezika (3.mjesto). Voli kazalište, kino...

Andlar, Ivona, Delnice – učenica 4.a Opće gimnazije. Ozbiljna, savjesna učenica, njeno je geslo «Uči za sebe, a ne za druge.». Planira studirati hrvatski i njemački jezik.

Andlar, Martina, Delnice – odlična učenica 3.b Prirodoslovno-matematičke gimnazije, članica delničkog košarkaškog kluba. Prve uspješne literarne korake napravila je na području bajke i osvojila županijsko priznanje na Lidranu.

Arbanas, Branimir, Skrad – maturant Prirodoslovno-matematičke gimnazije. Odličan je učenik, vrlo dobar šahist, a pokazao je i glumački talent na županijskom susretu Lidrano 2007. Želio bi studirati geografiju. Izrazito kretivan i maštovit, nagrađen 1.mjestom na županijskom natjecanju *Europa u školi*.

Grgurić, Ana, Moravice – maturantica Opće gimnazije školske 2005./06.godine, piše pjesme i brižno ih skriva od javnosti, mnogo čita, senzibilna i vješta na peru, dobila je županijsku nagradu za literarni rad na Lidranu...

Grgurić, Ivona, Skrad – odlična učenica 4.a Opće gimnazije, savjesna, iako ne voli čitati (naročito «debele» lektire) voli pisati i koristi specifični stil: kombinira subjektivni lirski i objektivni novinarski stil.

Grgurić, Tomislav, Delnice – student rock akademije u Zagrebu, radio na Katoličkom radiju, član etno-benda «Kej se, kaj se», svira gitaru.

Hajdin, Jelena, Moravice – maturantica Prirodoslovno-matematičke gimnazije. Društvena, omiljena u svom razredu, dobar organizator. Svoja jasna životna uvjerenja iznijela je u nagrađenom literarnom radu *Svi smo mi jednako važni*.

Kirasić, Vedran, Fužine – maturant Opće gimnazije školske 2005./06.godine. Vrlo maštovit, kreativan u literarnom izrazu, aktivno igra nogomet. Zanima ga povijest, osobito 2.svjetski rat na ovim prostorima.

Milišić, Danijel, Delnice – student FER-a u Zagrebu, završio Srednju školu Delnice kao najbolji učenik generacije. Osvojio 3.mjesto na državnom natjecanju infomatičara, član Katoličke mladeži, svira tamburu, ozbiljan, staložen, jedan od najboljih studenata svoje generacije.

Mirković, Ana, Vrbovsko – studentica Medicinskog fakulteta u Rijeci, završila Opću gimnaziju u Delnicama. Sudjelovala i osvajala nagrade na brojnim

natjecajima. Najveći uspjeh je pobjeda na Međunarodnom natjecaju HOO te osvajanje olimpijskog trofeja za najbolji literarni rad u Zagrebu gdje je upoznala Dubravka Šimenca, Biserku Petrović, Kosteliće...

Pleše, Ivana, Lokve – studira Poslovnu informatiku u Rijeci, završila Opću gimnaziju u Delnicama. Zalaže se za očuvanje lokvarsko govora, bavi se biciklizmom, snowboardingom, voli pearcing i tetovaže te je ponosna na tetovažu žabe – simbola lokvarskog kraja.

Pleše, Nik, Delnice/Mrkopalj – učenik 3.b Prirodoslovno-matematičke gimnazije. Spoj štokavskog i kajkavskog narječja te ljubav prema rodnim mjestima oca i majke prenio je u nagrađeni literarni sastav «Maje Dejanice». Voli nogomet.

Podnar, Mihaela, Skrad – maturantica Prirodoslovno-matematičke gimnazije školske 2005./06.godine. Kako sama kaže, od mladih dana piše pjesme različite tematike, uglavnom ljubavnog sadržaja. Pjeva u skradskom zboru. Studira Hrvatski jezik na Filozofskom fakultetu u Rijeci.

Radošević, Adrijana, Lič – ing.strojarstva, završila Prirodoslovno-matematičku gimnaziju u Delnicama. U Biblioteci *Prvi koraci* objavila dva romana, "Mač" i "Martyrdom", planira napisati poluautobiografski roman o srednjoškolskom životu, svira gitaru, voli *Iron Maiden*. Prvi roman napisala je još u osnovnoj školi, pročitala Krležu «od korica do korica»...

Starčević, Petra, Mrkopalj – maturantica Opće gimnazije školske 2005./06.godine. Odlična učenica. Kao članica Biatlonske reprezentacije sudjelovala je na ZOI u Torinu, dobitnica je brojnih medalja i naslova u juniorskoj konkurenciji, svestrana, voli čitati, komunikativna, vedra, vesela i optimistična, uz školu, treninge još stigne i pisati. Voli poeziju, a piše pjesme različite tematike.

Šneler, Erik, Donja Dobra – učenik 4.b Prirodoslovno-matematičke gimnazije. Voli nogomet, bavio se skijaškim trčanjem, zanima ga informatika, planinari, fan je domaće glazbene scene. Dobitnik je 3.nagrade Društva za SF literarnim radom na temu «Bal vampira». Geslo mu je «Škola je legalni doping.».

Štimac, Helena, Skrad – učenica 4.a Opće gimnazije. Pretežno piše pjesme, uglavnom na skradskom narječju. Pjesma joj je objavljena u zbirci «Erato» i pročitana u programu Radio Rijeke.

Tumara, Jelena, Delnice – učenica 4.a Opće gimnazije. Voli znanstvenu fantastiku, puno čita, piše priče tog žanra, osvojila 3.mjesto na SF natjecaju, obožava Harryja Pottera.

Vančina, Barbara, Ravna Gora/Kosa – učenica 3.a Opće gimnazije. Voli slikati, obožava nogomet, brze motore, aktivno glumila na županijskoj razini Lidrana, pjevala u «Brezicama», od glazbe sluša sve pomalo, rock nostalgičar, dizajnira nakit... Planira postati profesor povijesti.

Žagar, Anita, Skrad - maturantica Prirodoslovno-matematičke gimnazije školske 2005./06.godine. Piše pjesme različite tematike, uglavnom ljubavnog sadržaja. Voli se izražavati na rodnom skradskom govoru.

.....

